

METAI VI.

LIEPOS-JULY.

No. 7.

MOTERŲ BALSAS

(THE WOMEN'S VOICE)

*Širdgēla.*

L. M. P. S. FINANSINIS RAPORTAS UŽ
GEGUŽES MĖN., 1921.

Kp. No.	Miestas.	Suma.
94,	Benton, ILL.	\$5.55
34,	Fitchburgh, Mass.	3.40
108,	W. Frankfort, ILL.	1.80
65,	Rumford, Me.	2.80
61,	Lowell, Mass.	2.75
18,	Hartford, Conn.	3.30
III,	Brooklyn, N. Y.	30
14,	Easton, Pa.	3.00
102,	New Kensington, Pa.	1.20
68,	Cliffside, N. J.	5.10
I,	Brooklyn, N. Y.	60
89,	Milwaukee, Wis.	1.90
65,	Rumford, Me.	3.15
83,	New Britain, Conn.	1.80
21,	Pittsburgh, Pa.	3.45
101,	Coaldale, Pa.	1.35
II,	Philadelphia, Pa.	7.55
13,	So. Boston, Mass.	3.00
85,	Nashua, N. H.	2.70
72,	Kenosha, Wis.	3.15
5,	Rockford, ILL.	7.65
80,	Philadelphia, Pa.	2.60
36,	Minersville, Pa.	3.70
96,	Chicago, ILL.	1.30
47,	Waukegan, ILL.	6.55
100,	Hudson, Mass.	2.95
42,	Ney Haven, Conn.	3.30
50,	Gardner, Mass.	5.30
106,	Johnston City, ILL.	45
87,	Clinton, Ind.	4.20
49,	Brighton, Mass.	6.10
74,	Hazleton, Pa.	75
2,	Worcester, Mass.	5.40
107,	Bulpitt, ILL.	2.55
1,	Brooklyn, N. Y.	4.90
66,	Los Angeles, Cal.	6.62
41,	Akron, O.	1.25
37,	Grand Rapids, Mich.	3.40
III,	Brooklyn, N. Y.	55
113,	Inkerman, Pa.	3.11
112,	Terre Haute, Ind.	3.20
44,	Norwood, Mass.	3.20
55,	Harverhill, Mass.	1.05
8,	Lawrence, Mass.	7.50
76,	Camden, N. J.	3.75
16,	Springfield, ILL.	1.30

4,	Eelizabeth, N. J.	1.80
42,	New Haven, Conn.	2.55
48,	Wilkes Barre, Pa.	1.90
91,	Maspeth, N. Y.	2.25
38,	Paterson, N. J.	5.35
23,	Binghamton, N. Y.	1.05
108,	W. Frankfort, ILL.	2.20
89,	Milwaukee, Wis.	2.05
24,	Cleveland, O.	15.20
71,	Benld, ILL.	6.00

Viso įplaukų \$190.83

Išlaidos:

R-ui už vertimą knygos,	\$62.00
Jurevičienei išlaidos bunant pagalbininke nuo lapkr. 22, 1920, iki vas. 1921.	5.20
"Mot. Balsui", mokestis už kovo mėn.	144.17
" " " už balandį	202.73

Viso išlaidų \$414.10

Sutrauka:

Įplaukų	\$190.83
Balansas balandžio 30, 1921	967.46

Viso \$1158.29

Išlaidos 414.10

Ižde gegužės 31, 1921. \$744.19

..E. N. Jeskevičiūtė

L. M. P. S. Fin. Sekr.

M. Undžienė.

L. M. P. S. A. išdininkė.

"MOTERŲ BALSO" KOMPLETAI UŽ
1919 IR 1920 METUS JAU GATAVI.

Kas norite turėti dviejų metų sutrauką viso darbininkų judėjimo, ypatingai iš darbininkų judėjimo, tas butinai privalo įsigyti šias abi knygas. Jose yra daug rašinių, kurie ilgai nenustos savo svarbos.

L. M. P. S. kiekviena kuopa privalo turėti savo archive ne tik šių metų kompletus, bet ir 1917 ir 1918 m., nes tai yra puikus atspindis visos L. M. P. S. darbuotės. Prie to, yra ir dokumentai, kuriuose telpa visi mūsų tarimai.

Kompletų kaina, \$2.50 vienas egz.

"Moterų Balso" Adm.



MOTERŲ BALSAS

PIRMAS LIETUVIŲ DARBININKIŲ MĖNESINIS ŽURNALAS
Lietuvių Moterų Progresyvio Susivienijimo Organas

The Women's Voice—Lithuanian Monthly Journal. Published by the Lithuanian Women's Progressive Alliance of America. Editor J. Benes. Manager E. N. Jeskevičiūtė. Subscription: \$2.00 a year; 6 mo. \$1.00; single copy 15c. Address: Moterų Balsas, 455 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Entered as second-class matter October 5, 1916 at the Post Office at Phila., Pa. under the Act of March 3, 1879. Transferred to Brooklyn, N. Y., July 28, 1920.

Metai VI

LIEPOS-JULY, 1921.

No. 7.

RUSIJOS MOTERŲ EKONOMINIS IŠSILIUOSAVIMAS

Vienu dideliu kirčiu Lapkričio Revoliucija sudaužė pančius Rusijos moterų politinio pavergimo. Pirmu kartu visoj žmonijos istorijoje moterys tapo pastatytos lygionimis su vyrais politinio gyvenimo arenoje. Pirmu kartu Rusijos moteriai buvo suteikta laisvė ir lygybė visuose rinkimuose ir balsavimuose. Lapkričio Revoliucija aiškiai ir viešai paskelbė pasauliui, kad po proletariato diktatūros vėliava moterys turi lygias teises su vyrais prieš šalies tvarkymo vairo.

Lapkričio Revoliucija taip pat plačiai atidarė moterims duris ir į mokslo ir apšvietos gyvenimą. Pirmu sykiu moterims, kaip ir vyrams, suteikta proga pilnai ir liusiai naudotis mokslainėmis ir visomis kitomis apšvietos įstaigomis.

Šeimyniškame gyvenime Lapkričio Revoliucija irgi padarė pamatinį perversmą: visuose kasdieninio gyvenimo žingsniuose moterims suteikta lygios teisės su vyrais. Žodžiu, visame socialiam gyvenime moterys paskelbtos lygionimis su vyrais.

Bet šie revoliucijos žygiai dar nepasa-

ko visko. Komunizmas ir patsai gyvenimas mus mokina, kad socialis pavergimas yra tiktai išdavas ekonominio pavergimo. Kas turi gaminimo ir paskaidymo priemonės ir žemę, t.y., materiales gyvenimo sąlygas, tas yra viešpats, tas viešpatauja ir socialiam gyvenime. Kas neturi tų visų gyvenimo butenybių, tas priklauso kitam, tam, kuris turi, tas ir socialiai yra pavergtas. Buržuazija turi pavergus proletariatą todėl, kad ji turi savo rankosna materiales gyvenimo sąlygas. Dar syki pakartojame: Socialis pavergimas išplaukia iš ekonominio pavergimo.

Vadinasi, Lapkričio Revoliucijos paskelbimas, kad moterys socialiai yra lygios vyrams, anaiptol dar nepanaikino paties šaltinio moterų nelygybės ir pavergimo. Geriau pasakius, nelygybės pamatas liko nei kiek nepajudintas. Lapkričio Revoliucijai tokiu būdu, reikėjo žengti kita žingsni, reikėjo griauti sienas moters ekonominio pavergimo; reikėjo imtis šimtą sykiu sunkesnio darbo, negu paskelbimas socialės lygybės.

Išikūrus Sovietų valdžia išleido patvarumą, kad vyrų pirmenybė pramonėje panaikinama, kad darbininkė moteris gauna tokį pat atlyginimą už darbą, kaip ir vyras darbininkas.

‘Bet ar tai jau viskas? Ar jau taip ir yra lengvas darbas moters ekonominio išsiliuosavimo? Suvis ne.

Daugiau kai devyni dešimtdaliai Rusijos moterų tebėra pririštos prie namų darbo jungo. O kol tas jungas nebus sudaužytas, tol moters ekonominis išsiliuosavimas nebus atsiektas. Dar daugiau, tol nebus įvykdyta ir komunistinė sistema Rusijoje.

Drg. Leninas savo brošiūroje “Didelė Iniciatyva” tuo klausimu ve ką sako:

“Moteris pasilieka **namine verge**, neveizdint visų paliuosavimo įstatymų, nesa ją spaudžia, troškina, atbukina (jausmus, protą), žemina smulkioji naminė išdirbystė, pririšdama ją prie pečiaus ir vaikų auklėjimo, alindama ją triūsu suvis neproduktyvio darbo... Dabartinis **išliuosavimas** moterų, dabartinis komunizmas prasideda tik tenai ir tada, kur ir kada prasideda masinė kova (vadovaujama viešpataujamosios proletariato valstybės galios) prieš smulkiają naminę išdirbystę, arba, teisingiau, kuomet prasideda smulkiosios išdirbystės **masinis pavadavimas** stambiaja socialistine išdirbyste.

“Ar pakankamai domės mes pašvenčiame praktikoje tam klausimui, kuris teoriniai yra neužginčijamas nei vienam komunistui? Žinoma, ne. Ar pakankamai atsargiai atsinešame mes linkui komunizmo diego, kuris jau dabar yra toje srityje? Dar syki, ne ir ne. Viešosios valgyklos, kūdikių auklėtuovės — štai pavyzdžiai tų diegų, štai tuos paprastos priemonės, kurios **tikrenybėje gali paliuosuoti** moteris, kurios **tikrenybėje gali sumažinti** ir išnaikinti ne-lygybę tarp vyrų ir moterų rolėje visuome-

niškos gamybos ir visuomeniško gyvenimo...”

Bet išnaikinimas naminio darbo, ypačiai gaminimo maisto, vaikų auklėjimo ir smulkiosios namų išdirbystės, tai nėra taip jau lengvas ir trumpas darbas, kaip kad tūli iš mūsų trokštų. Tatai yra išsivystymo procesas, kuris, po priedanga proletarinės valstybės, bus daug trumpesnis, daug daugiau beskausnis, negu kad buržuazinėje tvarkoje. Tatai yra procesas, kuris tiesioginiai ir anksčiai surištas su kilimu stambiosios pramonės. Ant kiek tobulinsis mašinerija, ant kiek augs ir bujos pramoninė išdirbystė, ant tiek Rusijos moterys neteks darbo namuose, ant tiek jų verguvės jungas eis lengvyn.

Galbūt, nieks tiek moterų spėkų ir laiko nesuėda, kaip kad auklėjimas kūdikių. Prie šio nuobodaus ir skausmingo jungo praleidžia savo geriausio gyvenimo dalį milijonai ir milijonai moterų. Vaikų auklėjimas turi būt išplėstas iš privačių namų pastogės, ir būtent toksai yra pirmas žingsnis komunistinės tvarkos, kuri neša su savim moterų išliuosavimą.

Griūvant moterų naminei verguvei, milijoninės armijos moterų plaukia į fabrikus ir dirbtuves. Čia vėl naujas klausimas susitinka socialę revoliuciją. Per amžius moterys buvo pririštos prie namų jungo, per amžius socialiai jos buvo paniekintos ir pažemintos, bet dabar joms reikia prisitaikyti ne tik prie naujo darbo, prie naujo užsiėmimo, bet ir prie naujų gyvenimo sąlygų. Pramoninis gyvenimas joms kaip ir svetimas, o darbas ir darbo sąlygos visišškai nesuprantami.

Kad išlavinti moteris įvairių pramoninių naujosios gadynės darbų, Rusijos komunistai, šiek-tiek atsiliuosavę rankas nuo civilinio ir išlaukinio karo, uoliai pradėjo vesti agitaciją tarp moterų, išrodinėjant joms svarbą ir reikšmę pramoninio darbo, bute-

nybę moterims sykiu su vyrais darbininkais užimti vietas prie vedimo ir tvarkymo pramonės ir t. t. Tam tikslui šaukiamos specialės konferencijos, masiniai susirinkimai, rengiamos prakalbos ir prelekcijos, steigiamos įvairios amatų mokslainės, pašvenčiama ištisi laikraščių puslapiai, spausdinamos specialės brošiūros ir t. t., žodžiu, pavartojamos visokios priemonės, kad tik paskubinti, kad tik sutrumpinti amžių moterų ekonominės verguvės.

Iš antros pusės, moterų prisidėjimas prie gamybos didžiai padidina darbo spėkų sumą, kas būtent ir yra neišvengiama sąlyga dėl įvedimo komunistinės tvarkos. Padidinimas darbo spėkų sumos, padarymas jų išnašesnėmis, tatau yra pirmas būtinas žingsnis socialės revoliucijos po sulaužymui atviro buržuazijos pasipriešinimo.

Pirmieji ledai jau pralaužti: socialiai, Rusijos moteris paskelbta lygia vyrui, ekonominis jos išsiliuosavimo darbas jau pradėtas, dabar tik reikia įtempti spėkas, kad išlavinti ir pritaikyti ją ir jos rankas prie naujovinės pramonės, prie naujovinio gyvenimo. O tatau bus atsiekta tik tolimesniame bėgyje pačios socialės revoliucijos. Visos galimybės dėl Rusijos moterų ekonominio išsiliuosavimo randasi ant rankų. Rusijos darbininkės moterys, išvien su darbininkais vyrais, po Sovietų Valdžios vėliava, uoliai drasko pačius pamatus visokio pavergimo, visokio išnaudojimo, taigi sykiu, viena po kitai, drasko sienas ir amžiais senos moterų verguvės.

Vargdienė.



RYTŲ KRAŠTŲ MOTERŲ KONFERENCIJA

Aleksandra Kollontaj.

Maskva jau pergyveno tokius svarbius įvykius, kurie be abejonės bus įrašyti istorijos knygoje tarptautinio Komunistinio judėjimo. Pirmas tų įvykių tai buvo konferencija Rytų moterų komunistų. Šitoj konferenc. dalyvavo 45 delegatės, organizatorės Turkomanų ir kalnuose gyvenančių genčių moterų; jos taipgi yra aktyvės veikėjos Komunistų partijos moterų departmente.

Šioj konferencijoje buvo atstovaujamos visos Rytinių Respublikų, lygiai ir provincijų, Kirkizų, Baškirų ir Totorių moterys. Dar pirmą kartą Visos Rusijos Moterų Konferencijoje buvo atstovaujamos Krymo Respublikos, Osetų, Turkomanų genčių, Osterų genčių ir kitų Rytų, tautelių moterys.

Ši moterų komunistų konferencija buvo vedama labai sugabiai ir geroj tvarkoj, nežiurint to, kad daugelis draugų, ypač atstovės nomadinių (besikilnojančių iš vietos vieton) genčių, ne tikai ką pirmą kartą dalyvauja Visos Rusijos Moterų Konferencijoje, bet pirmą kartą savo gyvenime turėjo progą pamatyti toliau, negu savo gentę. Jų pirmas dalyvavimas konferencijoje buvo sumanus ir išmintingas. Jos davė daug gerų patarimų, kaip padaryti planas veikimui distriktuose. Nežiurint tautinių skirtumų, nežiurint to, kad daugelis dar labai persiėmę senoviniaisiais papročiais ir apsiėjimu ir, kad dar labai jaučiamas šnairavimas vienos tautelės prieš kitą, vistiek internacionalizmo dvasia užviešpatavo konferenciją. Konferencijos agendoj (dienotvarkyj) buvo sekami klausimai: Socialis-politinis raportas; ekonominė ir moralė pozicija Rytų moterų; organizacijos klausimai; agitacijos ir propagandos; rankų darbo darbininkų moterų pozicija; kooperatyvės rankų darbo

dirbtuvės, ir Rytinių tautų moterų Visos Rusijos kongresas. Nors kai-kuriuose vietose darbas buvo pradėtas tik vėlesniu laiku, bet pasekmės labai didelės. Sąryšį su Visos Rusijos Moterų Kongresu, nutarta laikyti kongresai aštuoniose respublikose, visose Sovietų Rusijos provincijose ir tarpe Turkomanų kalnų genčių. Jau pasekmingai darbas varomas Azerbaidžane, Turkestane, Baškyruose, Tolimam Sibire ir Totorių Respublikoj.

Magikinė revoliucijos lazdelė pobudino minias pasyvių moterų Rytuose, kurios per amžius buvo mieguistos. Dabar prasidėjo kova ne tik prieš veido dangstymąsi, bet ir už visišką pasiliuosavimą Kirkgizų, Saratų, Osetų ir Baškyrių moterų.

Noras vykti "į Maskvą" yra taip didelis, kad konferencija turėjo aprubežiuoti skaičių atstovų busimam birželio mėnesio kongresui, delei išvengimo, kad neprivažiuotų tūkstančiai delegačių vietoj šimtų.

Metodos veikimui tarpe Rytų moterų priimta sekamos: pradžioj traukti į moterų judėjimą rankų darbo ir dirbančias už algą moteris, organizuojant jas tikslu, kad sutverti Sovietų kooperatyves dirbtuves, sukoncentruoti partijos ir moterų departamento domę delei moterų išsiliuosavimo iš dar egzistuojančios socialės, ženybinės ir ekonominės vergijos, ir pakelti moterų minias į geresnį gyvenimą. Įsteigimas klubų, turinčių lavinimosi klesas suaugusioms moterims, vaikų auklėtuves (kindergartens), virtuves, ir tt., yra įmonės, kuriomis moterys gali naudotis Sovietų tvarkoj, jei jos ims aktyvų dalyvumą savęs išsiliuosavimui. Pažymėtina vertė siuntimo moterų, Baškyrų Respublikoj, į žmonių teismus, kaip teisėjų ir aiškintojų moters interesų ženybinėse ir socialėse bylose. Buvo duota patarimai įsteigti klubus ir skaityklas nomadinių padermių žieminėse ir vasarinėse kampėse. Kaip rupestingai buvo svarsto-

ma apšvietos užduotys, patraukimas moterų prie apšvietos, taip ir patraukimas jų prie Sovietų administracijos darbo, unijinio judėjimo ir prie Komunistų Partijos.

Nebuvo užmiršta ir tai, kad moterų departamentas visuomet keltų partijoj visiško moterų išsiliuosavimo klausimą. Konferencija rado reikalingu, kad sutverti lokalius partijos centrus, lavinti lygiai abiejų lyčių žmones tikrai komunistinėje dvasioje. Konferencija buvo vedama rusų ir turkomanų kalbomis, bet visoms delegatėms, nors skirtingai nacionalistiniai apsirėdžiusiems, rusų kalba buvo rodos labai sava, taip pat savas buvo entuziazmas ir pasitikėjimas, įkvėptas neabejotinai talentuotų kalbėtojų.

Pirma konferencija Visos Rusijos moterų komunistų nukalė dar vieną grindį solidarumo retėžiui, kuris jungia rytų ir vakarų proletarus kovoj už pasaulio Proletariato Diktaturą. Vertė *Vilnietis*.

APLEISTA MŪSŲ VEIKIMO DIRVA

(Taša iš No. 6)

Svarbesnieji Musų Organizacijos Dėsniai.

Trečias pamatinis Mokslinio Socializmo principas bei Marksistinės teorijos dėsnis tai yra *Materialistinis Istorijos Supratimas*. Engelsas savo garsiaame veikale "Mokslinio Socializmo Išsiplėtojimas" šį dėsnį apibudina sekančiai:

"Materialistinis istorijos supratimas remiasi šiuomi dėsniais, jog produkcija, o po produkcijos dirbinių mainas yra kiekvienos visuomenės tvarkos pamatas, jog kiekvienoj istorijos bėgyje atsirandančioje visuomenėje dirbinių paskaidymas, o su juomi ir socialis padalinimas į klases ir luomas priguli nuo to, kas ir kaip yra dirbama ir kaip dirbiniai mainoma. Ir todėl paskutiniųjų priežasčių visų visuomenės atmainų ir politikos pervartų reikia ieškoti ne žmonių galvose, jų

augančiame pažinime amžinosios tiesos ir teisingumo, bet produkcijos ir mainymo atmainose; jų reikia ieškoti ne *filosofijoj*, bet anos gdynės *ekonomijoj*. O jeigu ky-la sąmonė, jog tebėsančios visuomenės istaigos yra neišmintingos ir neteisingos, jog išmintis virto kvailumu, geras daiktas blogu, tai yra ženklas, kad produkcijos metoduose ir maino formose nematomai įvyko atmainos, su kuriomis nebesutinka šitoji visuomenės tvarka, atsiradusi kitokiose sėnesnėse ekonominėse sąlygose. O tuomi yra pasakyta, jog ir priemonės pašalinimui atsiradusių ydų turi būti pačiuose atsimainiusiuose produkcijos santikiuose, žinoma, mažiaus ar daugiau išsiplėtoju-siuose. Šitų priemonių anaip tol nereikia iš galvos *pramanyti*, bet *surasti* galvos pagalba esančiuose materialiuose produkcijos dalykuose."

Istorijos įvykius, visuomenės apsi-reiškimus aiškinama dvejopai: Oficialių mokyklų mokytojai, buržujai, religijos skelbė-jai ir taip toliau, aiškina, kad žmogaus su-manymas, protas, supratimas viską nusa-ko, viską sudaro. Moralybė, tikėjimas, dora ir tt., priklauso nuo to, kiek žmonės yra protingi. Iš antros pusės, Marksistai sa-ko, kad ne taip, kad visi visuomeniniai santikiai, kaip įstatai, religija, dora, mo-ralybė, tvarka ir t.t., priklauso ne nuo žmo-nių proto veiksmo, bet nuo ekonominių ma-terialių sąlygų, nuo to, kaip ir kokiomis priemonėmis visuomenė pasigamina sau maistą, sau reikalingą pragyvenimą. Kas vakar buvo bloga ir nedora, tas šiandien prakilnu ir šventa ne todėl, kad žmonės taip sugalvojo, bet todėl, kad materialių reikmenų gaminimo budas persimainė. Pažiūrėkime, kurioj pusėj teisybė.

Mes jau pastebėjome, kad buvo laikai, kuomet žmogus žmogų valgydavo. Mūsų supratimu, tas yra labai nedoras darbas.

Bet kodėl tuomet buvo dora, o dabar nebe-dora? Todėl, kad tada žmogus pagamin-davo tikrai tiek, kiek jis pats sunaudoda-vo. Bet kuomet žmogus pradėjo pagamin-ti daugiau, nekad jis sunaudoja, tuomet vienas žmogus tapo pavergtas per kitą žmogų. Tai tada ir žmogus valgyti pasi-darė nepadorus daiktas, nuodėmė. Vergi-jos laikuose buvo dora ir šventa turėti ver-gus ir elgtis su jais, kaip patinka. Ir Ba-žnyčia stodavo už vergiją. Pav., vergijos laikuose Amerikoj Pietinių valstijų bažny-čios griežtai stodavo už verguę, tuo tarpu šiaurinių valstijų bažnyčios stodavo prieš ją. Kodėl? Ar todėl, kad pietinių valsti-jų žmonės ir bažnyčios buvo blogesni? Ne! Todėl, kad pietinėse valstijose žemės išdir-binėjimas priklausė nuo vergų darbininkų, o šiaurinėse valstijose bujojo industrija, viešpatavo buržuazija, kuriai reikalingi ne vergai, bet alginiai darbininkai, proletarai. Ot kodėl ir Bažnyčia šiaurinių valsti-jų stojo prieš verguę. Tas pats buvo bau-džiavos laikuose, tas pats yra ir šiandien: religiją ir dorą visuomet nustato ekonomi-nės sąlygos.

Jeigu, pav., 1914 metais įvyko impe-rialistinis karas, kuris tiek daug gyvasčių lėšavo, tai jis įvyko ne todėl, kad blogos valios žmonės to panorėjo. Bet todėl, kad imperialistinių valstybių ekonominiai rei-kalai prie to privedė. Dabar tatau pripa-žįsta ir pati buržuazija.

Dar iš kitos pusės. Jeigu vergai ko-vodavo prieš pavergėjus, baudžiauninkai prieš feodalus, o šiandien proletarai kovo-ja prieš buržuaziją, tai jie kovoja ne todėl, kad jie butų blogos valios žmonės, arba kad jie butų per savo galvojimą prie to pri-ėję, bet todėl, kad materialiai tų klasių rei-kalai verčia juos kovoti prieš kita kitą.

Patsai Mokslinis Socializmas gimė ne todėl, kad Marksas butų sugalvojęs, bet to-

del, kad materialiai klasių santikiai, kad pati kapitalistinė gamyba prie to priedė.

Paimkime kunigus, mokytojus, teisėjus, policiją, miliciją, kareivius, šnipus, buržuazinių laikraščių redaktorius ir t. t., kodėl jie visi stoja prieš darbininkus? Todėl, kad to reikalauja buržuazijos ekonominiai reikalai. Ir taip kiekvienas visuomeninis apsireiškimas suranda savo pamatą materialiuose reikaluose.

Taip žiūrėdami į istoriją, į socialius visuomenės santykius, mes skelbiame, kad neužtenka gero noro, geros valios delei prašalinimo kapitalistinės gaudynės nedorijų. Reikalinga padaryti permaina pačiame visuomenės pamate, gaminime ir maine dirbinių, reikia išplėsti iš privatinių rankų gaminimo ir maino priemones ir pvesti jas visuomenei, dirbančiajai visuomenei. Todėl mes ir nekvojame prieš atskirus buržujus, prieš atskirus valdininkus, bet prieš pačią sistemą, verčiamą nuo viešpatavimo sosto visą buržuaziją, idant atimti iš jos gaminimo ir maino priemones.

Kitas Marksistinės teorijos dėsnis kalba apie Valstybę ir jos santykius su visuomeninėmis klasėmis.

“Kiekvieną tų buržuazijos išsivystymo laipsnių lydėjo atatinama politikos pažanga. Prispautasai luomas po feodalų ponų jungu, ginkluota ir savivaldė bendrija komunoj, vienur nepriklausomoji miesto respublika, kitur trečiasis mokesčius mokantis monarchijos luomas; paskui manufaktūros gaudynėje, kaipo atspara prieš bajoriją pusiau-feudalinėje arba absoliutėje monarchijoje, vyriausias didžiųjų monarchijų pamatas apskritai,—buržuazija pagaliaus, atsiradus stambiajai pramonei ir visa pasaulinei rinkai, iškovojo sau išimtiną viešpatavimą naujovinėj atstovaujamoj (reprezentatyvėj) valstybėj. Dabarti-

nės valstybės pildomoji valdžia yra tik komitetas, kuris veda visos buržuazijos bendruosius reikalus.”

Principas šičia yra toksai: Visuomenėj, kuri susideda iš prieštaraujančių klasių, su prieštaraujančiais ekonominiais reikalais; visuomenėj, kur viena klasė turi visus pragyvenimo šaltinius, o kita klasė ekonominiai priklauso nuo pirmosios, ir pirmoji turi pavergus antrąją; visuomenėj, kur pavergtoji klasė visuomet veda mirtiną kovą prieš viešpataujамąją klasę, kad ją nuvertus, kad iš jos išplėšus nuosavybę, — tokioj visuomenėj reikalinga ginkluota, šautuvais ir dvasiniais įrankiais, gerai organizuota ir disciplinuota spėka, kuri gintų nuosavybės (valdančiosios) klasės reikalus nuo pavergtosios klasės ir visuomet laikytų pastarąją prislėgus ir pažabojus. Tatai toji spėka ir yra *Valstybė*, t. y., valdžia su įvairių įvairiausiomis slopinimo ir mulkinimo įstaigomis.

“Valstybė—sako Engelsas — nieku budu nėra spėka, iš lauko antdėta visuomenei. Valstybė taip-pat nėra ‘moralės idejos įsikunijimas’, ‘proto pavidalas ir tikrėnybė’, kaip kad Hegelis tvirtina. Valstybė tai yra visuomenės išdavas (produktas) tam tikrame išsiplėtojimo laipsnyje: valstybė tai yra pripažinimas, kad ta visuomenė yra išipainiojusi į neišrišamą prieštaravimą su pačia savim, suskilusi į nesutaikomus priešingumus, iš kurių išsiiliuosuoti jina nepajiegia. O kad tie priešingumai, klasės su prieštaraujamais reikalais, nesurytų kits kito ir visuomenės bergzdžioj kovoj, tam pasidarė reikalinga spėka, stovinti, matomai, virš visuomenės, spėka, kuri apribuotų tą susidurimą, laikytų jį ‘tvarkos’ sienose. Ir ta spėka, kilusi iš visuomenės, bet besidedanti save virš jos, vis labiau ir labiau besiskirianti save nuo jos, tai yra valstybė.”

Tokiu budu darbininkų klasė negali prieiti nei prie buržuazijos, nei prie buržuazijos nuosavybės be susidurimo su ta siena, kuri stovi tarpe darbo ir kapitalo ir gina pastarąjį nuo pirmutinio.

Jeigu darbininkai išeina į streiką, tai ateina policija, milicija, nusamdyti razbaininkai, o jei to neužtenka, tai pribuna ginkluota kariuomenė ir darbininkų streiką sulaužo. O jeigu darbininkai pabando išeiti į gatves ir paskelbti savo išsiliuosavimo obalsį, tuomet valstybės ginkluotos spėkos paplukdo juos kraujuose. Kiekvienas iš mus taip gerai tai visa žinome, kad čionai nereikia duoti jokių pavyzdžių.

Vadinasi, darbininkai negali pasiliuosuoti iš po kapitalo be paėmimo į savo rankas politinės galios, valstybės galios. Jie turi nuginkluoti (tikroj to žodžio prasmėj) buržuaziją ir visą galią pasiimti sau.

Ką Mes Skelbiame Minioms?

Lietuvių Moterų Progresyvio Susivienijimo narės, kaip dalis pažangiųjų darbininkų klasės eilių, skelbiame minioms tas idejas, kurias skelbė Pirmoji Tarptautinė ir kurias skelbia Trečioji Tarptautinė, butent:

“Darbininkų klasės išsiliuosavimas turi but įvykdintas pačios darbininkų klasės.

“Kova už darbininkų klasės išsiliuosavimą tai yra kova už panaikinimą visokios rūšies viešpatavimo.

“Ekonominis darbininkų pavergimas per gaminimo priemonių, t. y., gyvenimo šaltinių monopolistus yra priežastis pavergimo visose joje formose, priežastis visokio skurdo, visokio moralio nupuolimo ir politinio prijungimo.

“Ekonominis darbininkų klasės išsiliuosavimas yra, tokiu budu, tasai didis siekinys, prie kurio prikergtas kiekvienas

politinis judėjimas turi but.

“Visi bandymai atsiekti šį didelį tikslą kol kas nepavyko, kadangi tarp darbininkų nėra vienybės ir solidarumo.

“Darbininkų klasės išsiliuosavimas tai yra nei vietinė, nei nacionalė problema, bet problema socialio pobūdžio, apimanti kiekvieną civilizuoatą šalį; o tos problemos išrišimas rymo ant teorinės ir praktinės pažangiųjų šalių ko-operacijos”.

Mes skelbiame darbininkų minioms,

Kad kapitalizmas galutinai suiro: nebepajėgia jis patenkinti net ir paprasčiausius visuomenės reikalavimus;

Kad, kaip pasekmė to suirimo, pasaulis buvo įblokštas į imperialistinį karą, o po karui siaučia dar negirdėtas badas, ligos, nedarbas;

Kad prasidėjo revoliucinė gadynė;

Kad, tokiu budu, kiekvienos šalies darbininkų pareiga rengtis prie paskutinės kovos už panaikinimą alginės verguvės.

Mes skelbiame, kad darbininkų kova už pagerinimą buvio turi pereiti į kovą už galutiną išsiliuosavimą.

Mes skelbiame minioms, kad jos atstumtų nuo savęs social-išdavikus (“socialistus”), kurie šiandien tiesioginiai ir atvirai atsistojo buržuazijos pusėn, ir kurie, tokiu budu, yra didžiausis priešas proletariato klasės, proletarinės revoliucijos.

Mes skelbiame, pagaliaus, minioms, kad jos arba turi nuversti kapitalo galybę, arba vėl susilauks kito imperialistinio karo, kuris bus kelis sykius baisesnis ir mirtingesnis ir už tik pergyventą pasaulinį karą.

Mūsų Darbuotė Lietuviškoj Darbininkiškoj Dirvoj.

Jei buna koksai viešas parengimas, pav., prakalbos, paskaitos, masinis susirinkimas ir t.t., tai stebėtinai mažai teatsi-

lanko moterų. Iš kelių šimtų susirinkusių, vos kelios tebuna moterys. Kame dalykas? Kodel darbininkės moterys nesilanko į susirinkimus?

Priežastis yra tame, kad mūsų veiktas iki šiol negalėjo išjudinti lietuvių darbininkių moterų iš letargos miego; mūsų idėjos nebuvo tinkamai pasėtos darbininkių tarpe, kad atneštų vaisius.

Arčiau prisžiūrėję į L.M.P.S. veikimą, mes surasime, kad mes esame kuone suvis atsiskyrusios nuo plačiųjų minių, mes labai tankiai pasiliegame užsidariusios siaurame ratelyje. Mūsų draugės arba visiškai nepriklauso prie pašalinių darbininkų organizacijų, arba jeigu kurios ir priklauso, tai tenai nuskesta, vieton prie kiekvienos progos gynus tikrąjį darbininkiškąjį taškaregį, idant tokios organizacijos narės arba nariai pamatytų, jog ištikimai mes giname savo klasės reikalus. Be to, ir mes nesilankome į kitų organizacijų viešus susirinkimus, idant tenai, prie progos, išreikšti savo mintį, bei stengtis paskleisti kuodaugiausia mūsų literatūros. Pasekmės iš to yra tokios, kad mes turime porą tūkstančių narių ir tukstantį kitą pritarėjų ir stovime ant vietos, o mūsų idėjos neturi dirvos skleistis.

Pagalčiau, mes nesistengiame ypatiskai patraukti prie mūsų organizacijos atsilikusią darbininkių. Kiekviena mūsų narė susitinka kasdien nesusipratusių moterų dešimtis. Ar mes kaip-kada stengiame joms aiškiai ir nuoširdžiai išdėti savo idėjas, idėjas ir siekinius mūsų organizacijos? O kodel ne? Vietoj kalbėt tuščias kalbas su tokiomis tamsiomis moterimis, kodel nebandyt karts nuo karto, su atsargumu, prisiminti apie darbininkų judėjimą, apie darbininkų vargus ir bėdas, apie valdančiosios klasės žiaurumus, apie Europos darbininkų badą ir

skurdą, apie jų mirtiną kovą už nuvertimą buržuazijos viešpatavimo. Tatai nelengvas darbas, reikia tam tikro sugabumo, bet, mano supratimu, kiekviena mūsų draugė gali tatai atlikti, jei tiktai sąžiniškai norėtų tarnauti savo judėjimo reikalui. Jeigu yra koks nors susipratusių darbininkų parengimas, kiekvienos draugės pareiga stengtis susieit tamsiąsias darbininkes ir kalbinti jas, kad eitų sykiu į tokį susirinkimą.

Bet vargas, kad ir į tokius parengimus nesilanko mūsų draugės pačios, tą ką jau kalbėti, kad jos prikalbintų pašalinės moteris. Nesilanko mūsų narės net į savo pačių kuopų susirinkimus. Iš dvidešimties ar trisdešimties narių atsilanko kuopos susirinkiman šešios, aštuonios, arba, geriausiame atsitikime, dešimt ar dvylika. Ir taip ištikrųjų yra. Tatai baisus ir nedovanotinas apsileidimas. Nemanykime, draugės, kad mes viską žinome, kad mes nieko nebeturime išmokti. Kiekvienas darbininkiškas susirinkimas turi ką-nors naudingą suteikti mums. Jeigu yra rengiamos mūsų srovės žmonių prakalbos bei šiaip vieši susirinkimai, butina pareiga mūsų draugėms būti tenai.

Antras labai svarbus mūsų darbas tai yra skleidimas mūsų literatūros. Paskiriame mes iš kuopos vieną draugę del platinimo literatūros, o kitos tuom visiškai ir nesirūpiname. Ir kiek ta viena draugė gali paskleisti literatūros? Sykais atsitinka, kad mūsų nuskirtoji platintoja gali ateiti į susirinkimą ar parengimą, tada mūsų literatūros visiškai niekas neplatina. Taip, draugės, ant toliau nebegalima toleruoti. Kiekvienos narės pareiga būti literatūros skleidėja. Juk tai yra svarbiausias mūsų darbas. Galima paskirti vieną draugę, kuri tvarkytų literatūros platinimą, kuri sužinotų, kiek kuri na-

rė pasiēmė laikraščių ar knygų del išplatino, bet pačiu platinimu turi rupintis visos narės. Geriausia kiekvienai draugei pasiimti skirtingą literatūrą. Nereikia vienai draugei susirinkime nešiotis didžiausią glėbį įvairių įvairiausių laikraščių ar knygų. Viena draugė pardavinėja vieną laikraštį, kita kita ir t.t.

Literatūros mes turime gana geros, tik reikia ją paskleisti. Platinkime "Moterų Balsą", "Laisvę", "Vilni", "Rankpelni"; turime mes visokių knygų ir brošiūrų, platinkime jas. Neužginčijamas yra faktas, kad moterys bei merginos daug sekmingiau gali platinti literatūrą, negu vyrai. Todėl, mes, draugės, ir turime uoliai darbuotis šioje srityje.

• Su savo literatūra reikia stengtis išskverbti ir į kitų srovių viešus parengimus. Tatai labai svarbu. Tam tikslui nereikia gailėtis didžiausių pastangų.

Lietuviška darbininkiška dirva labai plati. Tukstančiai ir tukstančiai lietuvių moterų tebeklaidžioja tamsybėje, tebelanko bažnyčias. Reikia stengtis jas iš ten ištraukti; reikia budinti jas prie susipratimo; reikia vystyti jose klasinę sąmonę. Ir kas tą darbą eis, jei ne mes. Juk nėra kitos organizacijos, kuri būtų taip tinkama tam darbui, kaip kad L.M.P.S.

Klaidinga būtų sakyti, kad mūsų draugės užsiimtų veikimu vien tik tarp moterų darbininkių. Mūsų prievolė veikti sykiu su visomis kitomis revoliucinėmis organizacijomis visoje darbininkų judėjimo dirvoje. Tamsybė tebeviešpatauja kaip tarp darbininkių, taip ir tarp darbininkų. Mes perdėm kalbėjome vien tik apie moteris todėl, kad L.M.P.S. turi geriausią progą prieiti prie darbininkių moterų ir patraukti jas į darbininkišką judėjimą. Mūsų narės, platindamos parengimuose lite-

raturą, lygiai neaplenkia ir vyrų darbininkų.

Draugės, nuo šios valandos pradėkite daugiau darbuotis. Dėkime pastangas ir tam, kad daugiau narių pritraukus į mūsų organizaciją. Mūsų susivienijimas neprivalo stovėti ant vietos.

Švieskimės, draugės, pačios ir skleiskime savo idejas tarp darbininkių ir darbininkų, kurie dar vis tebetarnauja savo klasės priešams. Daugiau dėkime pastangų ir mes ant revoliucinio proletariato judėjimo aukuro. Tegul gimsta nauji pasiryžimai, naujas entuziazmas mūsų organizacijoj.

Vargdienė Mergaitė.

RENGIA PARTIJAI LAIDOTUVES

Šiomis dienomis įvyko Detroit'e Amerikos Socialistų Partijos konvencija, kuri parodo, kad kitados lošus svarbią rolę šios šalies darbininkų judėjime, ta partija dabar sparčiai eina užmirštin. Pasirodo, kad ta partija dar tik porą metų atgal turėjusi apie 100.000 narių, dabar turi tik apie 17.000 narių. O reikia pasakyti, kad dar ir iš tų daugelis apleis partiją po šiai konvencijai, nes partijos kontrolė pasilieka reakcinių vadų rankose, kurie jau neturi pasitikėjimo šios šalies sąmoningesnių darbininkų tarpe. Tiesa, toj partijoj dar yra vienas kitas vadų nors žodžiais stojančių už revoliucinę darbininkų taktiką, bet kaip parodo ši konvencija, jie turės pasitraukti iš partijos, o jeigu patys nepasitrauks, tai bus išmesti tai, kaip kiek laiko atgal buvo išmesti iš tos partijos visi revoliuciniai darbininkai.

New Yorko didieji kapitalistų organai, "Times", "World" ir kiti, labai džiaugiasi, kad šioj konvencijoj socialistai aiškiai pasirodė priešais proletariato diktatūros ir revoliucinės taktikos, kad jie, kaip ir šimta-

893571



procentiniai patriotai, stoja "už ramias metodas". Net "Du ir pusė Internacionalo" jiems perdaug revoliucinis. Jie atsiskyrė nuo visokio tarptautinio darbininkų judėjimo. Jie pasiliko vieni. Hillquitas net bandė prirodyti, kad ir Marksas stojęs už veikimą tik savo šalyj. Žinoma, tai darymas marksizmo, kuriuomi tas ponas jau pasižymėjęs. Vadinasi, socialistai ne tik persiskyrė su revoliuciniu darbininkų judėjimu šioj šalyj, bet dar ir sutraukė visus ryšius su savo rušies socialistų partijomis kitose šalyse.

Tokia Socialistų Partijos pozicija, žinoma, nustumis nuo savės ir tuos kelis tūkstančius darbininkų, kurie dar laikės iki šiol. Tatai jau permato ir patys gudresni tos partijos vadai. Ponas Hillquit delto dar kartą pasiulė veidmainingą rezoliuciją, kurią priėmus, būtų galima aiškinti mažai susipratusiems darbininkams, kad S. P. neatsisako revoliucinės taktikos ir proletariato diktatūros, tik kitaip tatai išaiškina. Tas ponas bando nuduoti darbininkams, kad "Proletariato diktatura yra politinė darbininkų valdžia pereinamuoju periodu iš kapitalistinės sistemos į socialistinę. ...Tatai nereikalauja aprubežiuoti priešų politinės teisės ir nereiškia prievartą arba terorą." Bet jo planas visgi likos atmestas. Kiti vadai aiškino, kad tatai pastatytų socialistus pajuokai, kad iš jų juoktus ne tik komunistai, bet ir šiaip sąmoningesni darbininkai.

Čekų Federacijos atstovai ten pat konvencijoje pareiškė, kad jų federacija išstos iš partijos, jei nebus priimti visi Trečiojo Internacionalo patiekti punktai. Apleis tą partiją daugelis narių, ir ji pasiliks užmirštyj.

Tai prie ko privedė partiją darbininkų išdavikai! Turėjusi 100.000 narių ir įtek mės organizacija bėgiu dviejų metų baigia krikti.

Pasirodo, kad šios šalies darbininkai supranta, jog reikia šalintis nuo savo klasės reikalų išdavikų.

Dar metai kiti prabėgs ir ta partija, galbut, pasiliks vien tik atmintyj.

Vilnietis.

RASINĖS RIAUŠĖS

Tulsos mieste, Oklahomos valstijoje, 1 d. birželio įvyko rasinės skerdynės, pogromas, tarp baltųjų ir negrų. Jos būk prasi-dėjusios sekamai: Tūlas negras negerai pasielgęs su jauna mergaite, tada jis buvo sugautas ir įmestas kalėjiman. Už kiek laiko negrai, sužinoję savo draugą kalėjime, susirinko prie kalėjimo, reikalaudami paliuosavimo, nes bijojo, kad baltieji nenuly-čiuotų. Tuo pačiu laiku ir baltųjų minia pradėjo rinktis ir atakuoti negrus. Apie pirmą mūšį pasklydo žinios po visą miestą ir atsivėrė pragaras: deginimas stubų, galabinimas žmonių. Sakoma, kad apie pora šimtų gyvasčių kainavo, o kiek turto?

Dabar, reik surasti priežastį tų riaušių. Žinoma, buržujiniai laikraščiai tuoj pasakė, kad priežastis riaušių — tai negro negeras apsiėjimas su baltveide. Bet tai ne tiesa. Chicagos "Tribunas" (N132) editoriale sako: "Tulsos betvarkė nebuvo (priežastis) balto arba juodo žmogaus. Tulsos, Chicagos ir Springfieldo ir kitos riaušės, kurios buvo pirmiau, yra niekas daugiau kaip tik supuvusi politika. Supuvusi politika yra tiesioginiai atsakoma už tas rasines riaušes. ...Rasinės riaušės nėra problema rasių; jos yra problema valdžios. Kur politika nesupūdo valdžios, ten nebus niekadės rasinių riaušių." (Na, jei ultrakapitalistinis laikraštis taip sako, tai draugijoje yra milžiniškai daugiau supuvimo). Rasinės riaušės — pasekmė tam tikrų ekonominių santykių, kurie nusako, nurodo žmogaus protavimą. Visados turi būt žmo-

nių sentimentas, prirengtas prie tam tikrų dalykų, kurie netolimoj ateity išeiina aikštėn. Žydų skerdynės carinėj Rusijoje, imperialistinėj Lenkijoje buvo prirengiamos pirm laiko ir įskiepijamos žmonėms į galvas. Tai yra supuvusi politika, anot "Tri-buno." Tam visam kaltas šitas surėdymas, kuris tik ir rymo ant priešingybių klasių, luomų, tautų, rasių. Juk ir laikraščiuose daviniai rodo, kad Tulsoj didžiuma negrų be darbo. Gi tie bedarbiai dar nesuprasdavo, kas kaltas tame, tankiausiai ir keršija baltiems. Iš kitos pusės, baltasis neapkenčia negro, kad jis tankiausiai dirba pigiau, negu baltas; baltas dar turi tokį supratimą, kad negras nėra lygus jam — dar pusiau žvėris, ir daug kitokių dalykų, vedančių prie to keršyti. Tas viskas gali gyvuoti tik valstybinėj visuomenėj.

Kaip badas, skurdas, karas ir kitos nelaimės viešpatauja vien viršminėtojų visuomenėj, taip ir rasinės riaušės nėra pakenčiamos darbininkam, nes tų visų nelaimių našta neša vien darbininkai. Ir jeigu tas viskas nepakenčiama, tai darbininkų pareiga surasti budus tam visam baurumui pašalinti. Darbininkai turi sutverti tokią visuomenę, kurioj klasių priešingumų, nė pačių klasių nebus, tuomet nebus nė tų viršminėtų nelaimių. Rusų darbininkai rasių riaušių nežino, nes jie patys valdonais savo destinacijos, jie žino tik dvi klasi — darbininkus ir buržujus. Už kiek laiko jie ir tai nežinos; gyvens bevalstybinėj visuomenėj.

Pašalinti kapitalizmo tvarką, uždėti socializmą galima vien pasekant Rusų Proletarinės Revoliucijos keliu. Darbininkai turi organizuotis, kaip klasė, turi apsišviesti, pritraukti prie revoliucinio veikimo atsilikusius sluogsnius, ypatingai juodveidžius, kad jie suprastų, kas kaltas tam visam negerumui. Gi supratę tą viską, galės ir pašalinti.

G-kis.

RAUDONŲJŲ PROFESINIŲ SĄJUNGŲ TARPTAUTINĖ

Oficialės darbininkų organizacijos—Socialdemokratinės partijos ir profesinės sąjungos (darbo unijos)—1914 metais, ir pagal tautinį ir pagal tarptautinį maštą, ištiesė savo rankas imperialistinei buržuazijai ir įtraukė visų šalių darbininkus ištikimon tarnyston imperialistiniam karui. Pasekmė buvo tokia, kad visi tarptautiniai darbininkų organizacijų ryšiai likos sutraukti. Tų organizacijų vadai atsistojo visoj nuogybėj kapitalo pusėn.

Pagaliaus karas pasibaigė. Darbininkų klasė pamatė, kaip skaudžiai jinai buvo suvilta savo vadų, kuriems jinai buvo pavedus ginti savo reikalus nuo kapitalo. Prasiidėjo dar negirdėtas masinis darbų judėjimas. Išdavikiški darbininkų vadai tuojaus pamatė, jog jiems smunka pagrindas iš po kojų. Pamatė ir buržuazija pati, kad pokarinis proletariato judėjimas vulkaniška jiega veržiasi pirmyn ir gali nuversti jos viešpatavimą. Vadinasi, ir darbininkų vadai ir buržuazija buvo priversta griebtis kokių norint priemonių, kad vėl užgesinti darbininkuose revoliucinę dvasią, kad vėl atgauti minių pasitikėjimą.

Kaip tik delei tos priežasties, imperialistinė visų šalių buržuazija, darydama Versailės taiką, įkūrė taip vadinamą Tautų Lygos Darbo Biurą, į kurį pakvietė ir savo agentus iš darbininkų tarpo. O oportunistiniai darbininkų vadai smarkiai stvėrėsi už darbo, kad vėl užmegsti tarptautinio judėjimo sutrauktus ryšius ir tuomi pasirodyti esant darbininkų judėjimo ištikimais draugais. Tam tikslui tapo įkurta Amsterdame, Olandijoje, Tarptautinė Profesinių Sąjungų Federacija, kurios vadovystę pasiėmė tokie darbininkų klasės budeliai, kaip Legienas, Jouhaux ir Appletonas.

Ir kas privertė tuos oportunistinius vadus tvirti darbininkų tarptautinę, gaivinti tarptautinį judėjimą, kurį taip begėdiškai jie išdavė 1914 metais? Koksai tikslas stūmė juos prie to? Ką jie tuomi norėjo atsiekti?

Atsakymas trumpas: jeigu jie tatau nebūtų padarę, tai darbininkai patys be jų malonės ir prieš jų norą būtų sutvėrę tarptautinę, kurioj tiems proletariato reikalų išdavikams nebūtų buvę vietos. Taigi, baimė netekimo įtakos pokariniame darbininkų judėjime privertė oportunistinius vadus įkurti Amsterdamo Tarptautinę.

Bet kairysis profesinių sąjungų judėjimo sparnas, vadovaujant Rusijos darbininkams ir Italijos sindikalistams, nepasitenkino Amsterdamo opportunistinė Federacija. Revoliuciniai elementai reikalavo atstatyti tarptautinį judėjimą nauja papėde, nuo kurios darbininkų klasė jau negalėtų nuslysti. Jie reikalavo tokios organizacijos, kurioj nebūtų vietos darbininkų klasės išdavikams ir kuri vestų griežtą kovą prieš imperialistinę buržuaziją. Ir tasai reikalavimas kasdieną augo ir tvirtėjo; kairysis profesinių sąjungų sparnas vis daugiau ir daugiau pradėjo įgauti įtekmės masėse. Pagaliaus, po Trečiojo Internacionalo Pild. Komiteto iniciatyva, įvyko susirinkimas 1920 m. birž. 10 d., tarp atstovų nuo Rusijos Prof. Sąjungų, Anglijos ir Italijos prof. sąjungų kairiojo sparno ir Trečiojo Internacionalo Pild. Komiteto pirmininko d. G. Zinovjevo. Tatau šitame susirinkime ir buvo iškeltas klausimas apie įkūrimą Raudonųjų Prof. Sąjungų Tarptautinės. Po tam sekė tolimesnės konferencijos, kuriose plačiai buvo gvildenami šie klausimai: 1) Proletariato diktatūra; 2) Politika ir ekonomija; 3) Būtinasis reikalas proletariatui turėti savo politinę partiją; 4) Santykiai su Trečiuoju Internacjonalu; 5) Proletarinė val-

džia ir Sovietų sistema; 6) Atsimesti nuo masinių unijų ar jas užkariauti.

Visuose tuose pamatiniuose klausimuose buvo labai didelių skirtumų tarp prof. sąjungų atstovų, dalyvavusių tose konferencijose. Kitaip ir negalėjo būti, nes jie (atstovai) susidėjo iš įvairiausių elementų. Tenai dalyvavo tikri revoliucionieriai, atstovai Rusijos prof. sąjungų, Italijos revoliuciniai sindikalistai, kraštutiniai anarcho-sindikalistai nuo Pasaulio Pramonės Darbininkų Unijos (I.W.W.) ir Anglijos pusiau sindikalistinio tipo atstovai nuo Dirbtuvių Komitetų.

Ypatingai šiuose trijuose klausimuose buvo didžiausių nesutikimų: a) Rolė proletariato politinės partijos, b) buržuazijos viešpatavimo nuvertimas ir c) proletariato diktatūra.

“Painiava sąryšj su proletariato diktatūra — sako Losovskis — kilo iš to, kad sindikalistai ir industrialistai (pramoniečiai) sprendė tą klausimą, vaduodamiesi senosiomis anarchistų nuomonėmis apie politiką ir ekonomiją. Visųpirma, jie priešinosi proletariato diktatūrai todėl, kad jie žiūri į ją, kaip į politiką; o proletariato diktatura, jų manymu, yra politika, nes ją įvykdė politinė partija. Tas senasai ginčas tarp marksizmo ir anarchizmo dabar iškilo todėl, kad atstovai tūlų darbininkų organizacijų (sindikalistai, industrialistai, I. W. W.) priešinosi politikai, pareikšdami senąją anarchistų dvasią. ‘Visokia politika,’ kalbėjo vokiečių sindikalistų atstovai, ‘atitraukia darbininką nuo tiesioginės kovos, todėl ir reikia politiką atmesti... Politinė partija pačiu jau savo sąstatu yra svetima darbininkams ir stengiasi viešpatauti jiems, o tai didelis pavojus socialistinei revoliucijai. Pramonės (industrinės) unijos padarys revoliuciją ne tik be jokios politinės partijos, bet jai bepriešindamos.’ ”

Taigi, sindikalistai ir anarcho-sindika-

listai atmetė politinę partiją, nuvertimui buržuazijos viešpatavimo statė pramonines unijas, stovėjo prieš proletariato diktatūrą. Tačiau tie visi atstovai buvo griežtai nusistatę prieš Amsterdamo Geltonąją Tarptautinę, jie visi sutiko, kad reikia pradėti griežtą kovą prieš imperialistinę buržuaziją. Jie sutiko ir šiuose punktuose: a) reikia būtinai sudaryti naują centrą revoliucinių klasės unijų; b) sušaukti tarptautinį kongresą kairiųjų profesinių sąjungų; c) išrinkti komisiją, kuri ruošų kongresą; d) veikti artimame sąryšyje su Trečiuoju Internacionalu.

Po ilgokų derybų galų gale nutarta įkurti prof. sąjungų tarptautinę, tai yra, "Tarptautinę Tarybą Amatinių ir Pramoninių Sąjungų." Priimta tam tikri naujai organizacijai ir principai, iš kurių vyriausii yra šie:

"Kad darbininkų klasė turi sutelkti visas prof. sąjungų organizacijas į vieną galingą revoliucinę klasės sąjungą, kuri, dirbdama greta politinės organizacijos tarptautinio komunistinio proletariato ir artimuose sąryšiuose su juo, galėtų išvystyti visą savo jėgą galutinam socialistinės revoliucijos laimėjimui ir įkūrimui viso pasaulio Sovietų Respublikos;

"Kad prieš buržuazijos diktatūrą turime statyti proletariato diktatūrą, kaip pereinaną ir griežtą būdą, kuriuo vienu te galima sukriušinti išnaudotojų pasipriešinimą ir sustiprinti proletarinės valdžios laimėjimus."

Toliaus nutarta:

"Pasmerkti taktiką pažangiųjų revoliucinių elementų, apleidžiančių esamąsias prof. sąjungas. Jie, atžagariai, turėtų dėti visas pastangas, kad išginus iš prof. sąjungų opportunistus, kurie bendradarbiavo su buržuazija, remdami imperialistinį karą, ir kurie tebetarnauja kapitalistinio imperia- lizmo reikalams, dalyvaudami darbuose ne-

va Tautų Lygos;

"Varyti komunistinę propagandą visų šalių prof. sąjungose ir organizuoti komunistines ir revoliucines grupes kiekvienoj organizacijoje varymui propagandos už mūsų programos priėmimą;

"Suorganizuoti karingą tarptautinį komitetą, kad perorganizuotų prof. sąjungų judėjimą. Tas komitetas darbuosis, kaip Profesinių Sąjungų Tarptautinė Taryba ir veiks sutartinai su Trečiojo Internacionalo Pildomuoju Komitetu tomis sąlygomis, kurias nustatys kongresai..."

Raudonųjų Prof. Sąjungų Tarptautinė nudien yra dienos klausimu kiekvienos šalies unijiniame darbininkų judėjime. Visur klausimas yra keliamas ir diskutuojamas: Ar su Maskva, ar su Amsterdamu? R. P. S. T. šalininkai uoliai darbuojasi, kad laimėjus amatinės ir pramoninės unijas revoliucijos pusei, t. y., R.P.S. Tarptautinei.

Laikė R. P. S. T. įsikūrimo, prie jos prisijungė apie dešimts milijonų organizuotų darbininkų; o pastaruoju laiku Škotijos Darbo Unijų Kongresas nutarė priklaustyti R. P. S. T., taip pat ir Francijos Gelžkelio Darbininkų Unija. Sakoma, kad neužilgo gal ir visa Francijos Generalė Darbo Federacija tars eiti su Maskva. Jau ir Jungtinėse Valstijose R.P.S.T. ideja kyla. Ir Amerikos Darbo Federacijoje tas klausimas iškeltas ant stalo. Detroito Amerikos Darbo Federacijos skyrius nutarė įstoti į R.P.S.T. Suvienytų Amerikos Rūbsiuvių Unijos (A.C.W. of A.) jau bent keli lokalai nutarė priklaustyti R.P.S.T.

Susipratę šos šalies darbininkai pradeda vesti kovą visose unijose už R.P.S.T. Bet ir šiame klausime reikia tam tikro atsargumo ir sugebumo. Reakciniai unijų vadai griebiasi kuoaršiausių priemonių, kad tik prisikabinus prie R.P.S.T. šalininkų ir išmetus juos laukan. Tuomi jie atskiria revoliucinius elementus nuo plačiųjų ma-

sių. R.P.S.T. šalininkai privalo vesti agitaciją ir propagandą už savo idejas taip, kad nedavus progos unijų biurokratijai atskirti juos nuo tų masių, kurios yra dabartinėse amatinėse ir pramoninėse unijose.

Liepos 1 d. įvyks Pirmasai R.P.S.T. Kongresas. Tatai bus istoriška darbininkų judėjimo diena. Tenai suvažiuos iš visų pasaulio kampų kairiojo profesinių sąjungų judėjimo atstovai, kad padėti tikruosius pamatus savo tarptautinei organizacijai. Pereitais metais buvo įkurta Tarptautinė Taryba Amatinių ir Pramoninių Sąjungų, tik kaip pradžia galutinam suorganizavimui tvirtos ir galingos tarptautinės visų raudonųjų prof. sąjungų organizacijos. Ir

pats tasai įkūrimas buvo vaisius didelių kompromisų. Šiam Kongresui prisieis nustatyti tikruosius organizacijos principus ir pabrėžti svarbesnius dėsnius taktikos. Reikia tikėtis, kad Kongresas, vadovaujamas Rusijos draugų, pajiegs tinkamai atlikti savo užduotį.

R. P. S. T. prisieina sulošti svarbią rolę pasauliniame darbininkų klasės judėjime už galutiną išsiliuosavimą. Kiekvienas R.P.S.T. laimėjimas bus laimėjimas visos darbininkų klasės. Dabartinės profesinės sąjungos arba turi būt laimėtos revoliucijai, arba galutinas darbininkų išsiliuosavimas nebus atsiektas.

Vargdienė Mergaitė.

APŽVALGA

DU SUVAŽIAVIMU.

Apie vidurį birželio Maskvoje turėjo įvykti moterų komunistų suvažiavimas. Apie tą suvažiavimą, šiuos žodžius rašant, tik tiek žinių teturime, kad jame prakalbas pasakė N. Bucharinas, A. Kollontaj ir Klara Zetkina.

Moterų Darbininkų Suvažiavimas įvyko sąryšy su Komunistinio Internacionalo suvažiavimu ir Raudonųjų unijų suvažiavimu. Tuo budu susidaro stambi paroda tarptautinių darbininkų spėkų. Jeigu laikraščiai beveik nieko apie tuos suvažiavimus nerašo, tai todėl, kad jiems parankiau boikotuoti tos rušies žinias.

Viso pasaulio darbininkės nekantriai laukia autentiškų žinių apie moterų komunistų suvažiavimą.

10 d. liepos Vienoje (Austrijoje) prasidės tarptautinis sufragisčių suvažiavimas. Šiomis dienomis iš New Yorko uosto jau išplaukė Amerikos, Meksikos ir Japoni-

jos delegacijos. Panelė Jame Adams, Amerikos delegacijos vadas, pasakė, jog moterų internacionalės lygos suvažiavimas bus karštas protestas prieš karą ir didis šaukimas visų tautų prie tarptautinio solidarumo.

Nėra jokios vilties, kad jos žodžiai išsipildytų. Sufragistės tai tos pačios buržužės. Jos sakosi stoją už taiką, bet kuomet kanuolės pradeda kalbėti, tai visos sufragistės pavirsta akliausėm patriotėm. Jos moka dailiai paplepėti apie brolybę, bet del tikros brolybės įvykinimo nieko nedaro. Jos nepripažįsta klesų, kitais žodžiais tariant, jos sako, kad kapitlistų ir darbininkų interesai yra vienodi.

Štai kodėl iš to Vienos Suvažiavimo darbininkės nieko gero negali laukti.

KAIP KAS PAMINĖJO GEGUŽINĘ ŠVENTĘ?

Štai kadėl iš to Vienos Suvažiavimo šalių buvo apvaikščiojama labai iškilmin-

gai ir ne-tik iškilmingai. Savo masinėm demonstracijom darbininkai parodė drąčiausią pasiryžimą kovoti už šviesų socializmo idealą. Tokijoje, Anglijoje, kur prieš karą darbininkai nelabai tepaisydavo socializma, pirmoji gegužės šventė paminėta milžiniškom demonstracijom. Londono demonstracijose dalyvavo virš 100.000 vyrų ir moterų, o Glasgowe, Škotijos sostinėj, net 150.000. Visur buvo renkamos aukos streikuojantiems angliakasiams. Dar prieš pirmą gegužės Anglijos valdžia suareštavo daug žymių komunistų, o kramolos naikintojai išardė Komunistų Partijos ofisą. Francijos darbininkų nusitatymas šimet buvo daug revoliucioniškesnis, negu pernai. Tokios stambios unijos, kaip gelžkelininkų ir metalo darb. unijos, nutarė prisidėti prie Raudonųjų Unijų Internacionalo. Menševikai, palikę mažumoje, atskilo. Viename tik Paryžiuje jau eina trys komunistų dienraščiai. Kuomet pirmasai ministeris Briand'as darė "Smotrą" jaunų kareivių pulko, jįsai išgirdo revoliucinės dainos melodiją.

Varšavoj laike gegužinė demonstracijos tapo sužeista apie 500 darbininkų. Tai rodo, kaip žiauriai persekioja darbininkų judėjimą demokratinė Pilsudskio valdžia.

Vokietijoje pirmoji gegužės buvo irgi labai pakilusia dvasia apvaikščiojama. Komunistai tą dieną pradėjo smarkią agitaciją už paliuosavimą politinių kalinių. Už dalyvavimą kovo sukilime tūkstančiai darbininkų gavo ilgametines kalėjimo bausmes.

Ispanijoje organizuotų darbininkų skaičius siekia jau virš milijono. Visi jie dalyvavo gegužinėse iškilmėse. Kovai su darbininkų judėjimu Ispanijos buržuazija įkūrė tam tikras teroristų gaujas. Per balandį-gegužį vienoje tik Barcelonoje iš pasalų nužudyta virš pusantro šimto darbininkų.

Pirmoji gegužės buvo ir Lietuvoje apvaikščiojama. Mariampolėje valdžios

agentai ginklais išvaikė darbininkų demonstraciją, kuri buvo tuo tikslu surengta, idant pareikalavus paliuosavimo politinių kalinių. Daugelis demonstrantų žiauriai sumušta. Dar prieš pirmąją gegužės Šiauliuose, Panvėžyje ir Kaune įvyko daug areštų. Socialpatriotai irgi "pasižymėjo". Kaune jie surengė vieną susirinkimą, kuriame be socialdemokratų kalbėjo p. Rimka, vyriausias redaktorius valdžios organo "Lietuva". Mat, visi jie vadina save socialistais. Šakiuose kalbėjo buvęs caro valdžios pusšnipis Čepinskas, kuris dar visai neseniai buržuazinės valdžios reikalais važinėjo pas Rymo popiežių.

PRIEŠ ATEIVIUS.

Jeigu tikėti šimtaprocentiniams Amerikos patriotams, tai šioje šalyje ir gervės pieno netruktų, jeigu nebūtų negrų, japonų ir Rytų Europos ateivių. Tai yra atviras sekretas, kad billių prieš ateivius, kuriuo šiuo tarpu tik vieniems metams suvaržoma ateivystė, labiausiai rėmė Amerikos Darbo Federacijos reakcinė mašina. Ji visuomet varė bjauriausią agitaciją prieš ateivius ir, reikia pasakyti, kad ta nelaboji agitacija jau pradeda daryti pusėtiną suirutę patriotinių amerikiečių galvoje.

Iš Indiana valstijos ateina žinių, kad šimtaprocentiniai kapitalizmo reikalų saugotojai pradėjo ginti ateivius iš Pike ir Gibson paviety. Susiorganizuoja tam tikros gaujos ir teroristinėm priemonėm, kurias vartoja Ku-Klux-Klan, pradeda ofensyvą prieš ateivius. Jiems liepiama išsikraustyti ir paskiriama tam tikras laikas. Jeigu tų teroristų niekuo nenusikalte ateiviai gražiuoju nepaklauso, tuomet jau prasideda prievartos politika. Ir ateiviai, bijodami patriotų, šimtais bėga iš Indiana valstijos. Visi jie yra darbo žmonės — angliakasiai.

Jeigu neklystam, tai, rodosi, Illinois'o

miestely Frankforte keli metai atgal įvyko ir kas tai panašaus. Tenais šimtaprocentiniai patriotai buvo paskelbę kryžiaus karą italams angliakasiams.

Valdžia, tuo tarpu, lyg ir gina ateivius, bet daug ji padaryti negalės ar nenorės, nes Amerikoj perdaug įsivyravo tokios neoficialinės valdžios agentūros kaip Amerikos legionas, Ku-Klux-Klan, "viglantų" draugijos, piliečių draugijos ir taip toliau. Panašias draugijas tiesioginiai ir netiesioginiai inspiruoja kapitalistinė spauda ir didžiojo biznio vadai.

Šiuomi laiku tebeposėdžiaujančiam Darbo Federacijos suvažiavime jau paleistas obalsis: "Amerikon neturi būti įsileista nei vieno japono ir chiniečio." Tuo būdu gompersiečiai tariasi išrišią darbininkų klausimą. Bet tuomi jie rodo tik savo reakcionumą ir... dvasios ubagystę.

Apie kruvinąsias negrų medžiokles jau nekalbėsime. Juodųjų žmonių klausimas juoda dėme krinta ant viešpatujančios klesos parazitų.

Ateiviai darbininkai, kurie čia sunkiausių darbų dirba ir kurie labiausiai nukenčia dėl kapitalistų tvarkos (teisingiau būtų pasakius, betvarkės), turėtų labiau suglausti savo eiles ir ginti savo teises, savo teisę čia būti ir kovoti. Patys būdami persekiojamu objektu, jie turėtų išsidirbt sau pasauliožvalgą plačią ir aišką ir nesekti Gomperso pėdom, kuomet šis keikia japonus.

Japonus ir chiniečius darbininkus reikia organizuoti. Jie jau mokinasi kovoti. Seniau Federacija giezčiausiu būdu priešinosi organizavimui negrų darbininkų. Bet patsai gyvenimas prispyrė ją ir juos organizuoti.

Balti, juodi ir geltoni darbininkai turi vienodus reikalus. Jeigu jie savo tarpe pradės pjauties, iš to bus naudos tik kapitalistų klesai.

RYTINIŲ ŠALIŲ MOTERŲ KONFERENCIJA.

Drg. A. Kollontaj rašo Maskvos "Izviestijoj" apie rytinių šalių moterų konferenciją, kurioj dalyvavo 45 delegatės ir kuri įvyko Maskvoje. Joje buvo kirgizų, baškyrių, osetiečių, totorkų. Pribuvo delegatės net iš Krymo. Daugelis delegačių tik pirmą sykį savo gyvenime turėjo progos išvažiuoti iš savo sodžiaus ir pamatyti platų pasaulį.

Rytinės Rusijos moterys didelėje daugumoje yra musulmanės. Musulmanų (mahometonų) tikyba pavelija daugpatystę. Moterys laikoma haremuose. Savo veidą jos visuomet turėdavo pridengti vualiu. Bet dabar jau kitokie laikai. Daugpatystė visur panaikinta. Vedama kuosmarkiausia kova su praeities burtais. Labiau prasilavinusios moterys rašosi į unijas, į kooperatyves draugijas ir į komunistų partiją. Politinis gyvenimas virte verda ten, kur seniau viešpataudavo kapų tyła, apsilidimas. Revoliucija išjudino ir tamsiausius užkampius.

Birželio mėn. turi įvykti Maskvoje visuotinas rytinių šalių moterų suvažiavimas. Anot A. Kollontaj, tūkstančiai moterų pasiryžo vykti Maskvon, kad savo ausim išgirdus naujo gyvenimo obalsius.

PERSISKYRIMŲ EPIDEMIJA.

Kapitalistinėj visuomenėj, kur apsivedime ir šeimyniniam gyvenime meilė lošia antraeilę ir net trečiaeilę rolę, persiskyrimai virsta tikrąja "duona kasdienine." New Yorko "Times" apskaito, kad bėgiu dvidešimts metų Amerikoj persiskyrė apie keturi milijonai asmenų.

Laikraščiai kasdien būnija apie persiskyrimus. Rodosi, kad tai svarbiausi atsitikimai visuomenės gyvenime.

Paimti kad ir skandališką bylą dėl persiskyrimo bankieriaus Stillmano su jo

žmona. Jo žmona štai ką pasakė apie savo vyrą:

“Jisai yra nenormalis žmogus, kaip ir didžiuma walstryčio žmonių. Tos rūšies žmonių yra daug. Visi jie užsikrėtę manija padaryti kuodaugiausiai pinigų, įgyti kuodidžiausio autoriteto. Jų klaidos pareina nuo to gyvenimo, kuriame jie sukasi.”

Nėra reikalo užsistoti už Stillmanienę, nes ji taip-pat yra aukso veršio garbintoja. Bet ji pasakė teisybę tuo žvilgsniu, kad tokie Stillmanai, tokie šimtaprocentiniai Amerikos patriotai, yra supuvę žmonės, žmonės neturį jokių prakilnesnių idealų. Jiem rūpi tik pinigai, lėbavimas ir tuščia garbė. O tokie žmonės yra šulai kapitalistinės valstybės, šulai šeimynos ir bažnyčios.

Stillmanai dasikopė ligi pat viršunės kapitalistinės visuomenės. Keliais laiptais žemiau nuo jų gludi vidutinio turto buržuazija. Tenais tas pats ištvirkimas, tie patys amžini “divorsai”, tas pats uliojimas.

AR BUS IŠ TO DAUG NAUDOS?

Savaitraštis “The Republic” džiaugiasi, kad prie Bryn Mawr universiteto įsikuria vasariniai kursai moterims darbininkėms, kurios dalyvauja profesiniam (unijiniam) judėjime. Šią vasarą tuos kursus lankys 70 moterų.

Liberalų laikraštis mano, kad moterys nepripažįsta jokių klesų ir todėl mokykloje galės sutilpti kaip darbininkės, taip ir buržuazinės moterys, kurios veda unijas.

Yra geras dalykas, kad moterys darbininkės lavinasi, bet labai abejotina, kad jos turėtų naudoti, studijuodamos tose mokyklose, kur viską kontroliuoja didžturčiai. Be abejonės, mokymo kursai bus taip sutaisyta, kad viskas neprieštarautų kapitalistams.

Moterų unijos turėtų reikalauti pilnos kontrolės ant panašių kursų. Jos turėtų išdirbti pilną mokslo programą. Žinoma,

dar ir tuomet ne viskas būtų gerai, kadangi Amerikos moterų darbininkių unijose vadovauja menševikės, bet visgi tuomet susidarytų sąlygos, palankios žengimui pirmyn lavinimosi srityje.

SYLVIA PANKHURST' IŠĖJO IŠ KALĖJIMO.

Pabaigusi savo terminą, Anglijos moterų darbininkių vadovė Sylvia Pankhurst išėjo iš kalėjimo. Jos dvasia nenupuolus. Ji sakosi kovosianti ir toliau, kaip ligšiol kovojusi.

Jai būnant kalėjime, kitų šalių darbininkės nei valandėlei neužmiršo apie savo draugę.

Francijos moterų darbininkių laikraštis “Le Voix des Femmes” (Moterų Balsas) pasiuntė jai širdingiausių pasveikinimų, sykiu pastebėdamos, kad jos vardas Francijoje yra taip jau brangus ir taip jau gerbtinas, kaip vardas Klaros Zetkin.

Pasveikinimą jai buvo atsiuntę ir Maskvos darbininkės.

PUIŠIUTĖ IR KOMPANIJA.

Tautininkų “Sandora” rašo sekamai apie visiems žinomos Z. Puišūtės prakalbas: “P-lė Puišūtė kalbėjo dviejuose atvėjuose. Jos kalba patiko visiems, nes ji ne užgavo nei vieno žmogaus. Ji sakė: ‘jeigu socialistas, tai būk tikru socialistu; jeigu esi tautininkas, tai būkie tikru tautininku; jeigu esi katalikas, tai būk tikru kataliku.’”

Tik ir išmintis tos vėjinės panelės. Kapucinas tiki dievu — tai puiku; širvydas yra idealis tautininkas — dar puikiau, Michelsonas yra puikus socialistas — na tai jau ir dangus prilenktas. Ir šitokia dvasios ubagystė rėdosi virš-išminties rūbais.

Gera, kad Puišūtės, Hermanienės, Jurgelionienės ir Michelsonienės nepriguli prie progresiščių. Jos tik suterštų švarią idejinę šeimyną.

ONUTĖ

(Vaizdelis iš girtuoklio tėvo šeimos).

Onutės tėvas Dainelys buvo dar gana jaunas ir tvirtas vyras. Bet netikusio būdo ir labai mėgo girtuokliauti. Jo tėvui mirus liko jam mažas sklypelis žemės su triobelėmis. Butų galėjęs šiaip-taip su savo nedidele šeimynėle pragyvent, prisidirbdamas iš šalies. Bet jis kiek tik uždirbdavo, tai ir praleisdavo paš žydėlių, kuris nepertoli laikė karčiamą. Kaimynai nuo jo šalinosi, nenorėdami turėt koki draugiškumą ir biau-rėjosi jojo pasielgimais, ypačingai moterys neapkentė jo už jo žiaurų apsiėjimą su pačia. Auganti vaikai ir mergaitės su baime, bet ir su žingeidumu žiūrėdavo į jį, o ypatingai kada jis grįždavo iš karčiamos pas savo šeimyną. Mat jis tuščiomis rankomis niekad neėjo namo. Visada nešdavosi koki pagali ar virvės galą. Vaikai pamatę jį pareinant, bėgdavo mamai pasakyt ir klausdavo, kam jis tuos įrankius nešasi namo? Mama mum sakydavo: "Tai pačią su vaikais muš."

Jis visą uždarbį pragerdavo, nesirūpindamas, ką valgis pati su trim vaikūčiais ir jis pats. Jo žmona niekur negalėdama atsitraukti nuo mažų vaikų, negalėjo užsidirbti, tai pusbadžiai su vaikais ir ašaromis akyse laukė vyrą grįžtant iš netolimos karčiamos... Jis visada rasdavo priežastis ją daužyt, spardyt, kaip pasakodavo kaimynai. Kaimynai nors biau-rėjosi jo žvėriškumu, bet nenorėjo kištis į svetimus reikalus, tik ranka numodavo. Į jų grinčią nelabai kas ateidavo, apart jo sesers.

Dainelio žmona taip jau buvo užglušyta, kad užmiršo ir kalbą. Bijojo išeit iš grinčiukės, kad nesusitikt svetimo žmogaus. Kaime moteris kalbėjo, kad su ja jau negalima susišnekėt... jau jai trūksta proto...

Vieną pavasario rytą pasklydo gandas, kad Dainelio namelyj šermenys. "Negirdėjome nieko sergant, o šermenys," stebėjosi žmonės. Bet kam čia daug turi rūpēt svetimi reikalai. Susirinkus aplinkiniam ant laidotuvių, nekuriuos moterys klausinėjo mažą vaiką, apie penkių metų amžiaus Antanuką: "Kas atsitiko su mama, kād negirdēt buvo sergant ir mirē?"... Antanukas atsakė: "Mama biskį sirgo, tai atsigulē, o tėvas mušē, mušē mamą su lazda ir jau negalėjo atsikelt... Gal užmušē?..."

Onutė tuomet jau buvo apie 13 metų ir su broliu už ją jaunesniu Vincu, 11 metų amžiaus, ganė gyvulius pas ūkininkus. Onutė parėjo ant motinos laidotuvių, bet ji mažai suprato. Nesuprato ji nei tiek, kad ji liko našlaitė — be motinėlės... Mat nebuvo kam Onutę pamokyt. Motina mažai galėjo ją matyt, nes buvo uždaužyta ir nusilpęs jos protas. Tokį tėvą negalima vadint tėvu, o svetimi ar rūpinsis svetimais vaikais. Nei viena Onutės ašarėlė nenubiro ant motinėlės kapo... Jai viskas menkai buvo tesuprantama... Nesuprato kokia nelaiminga ateitis jos laukė!...

Dainelys pačią palaidojęs, vaikus išsiuntė pas ūkininkus, o pats elgėsi po senovėi. Mažasis Antanukas, netekęs motinos priežiūros peršalęs į porą savaičių mirė...

Onutė paaugo iki 16—17 metų ir buvo gana smarki, gabi prie darbo ir labai graži mergaitė. Didelės geltonos kasos, veidelio apskrita baltai raudono; akelės šviesiai mėlynos. Net kitos merginos pavydėdavo jai skaistumo. Vienos sakydavo: "Kad aš turėčia tokias gražias kasas." Kitos, kad aš turėčiau tokį skaistų, malonų veidelį kaip Dainelių Onutės, tai nei į bilę ką žiūrėčia.

Bet neviskas pas Onutę buvo gražu. Neviską jai galima buvo pavydēt. Išminties, patyrimo, tvirtumo nesirado pas ją.

Lengvatikystės vėjų gaudymo perdaug. Pamatydavai Onutę kur ant atlaidų užsidėjus naują navatnesnę drapaną, kraipėsi, šaipėsi, bėgiojo. O susitikus nepažįstamą vaikiną ant gatvės, turėdavo alkune užgaut, kad anas atsikusęs pažiūrėtų.

Neilgai Onutė buvo smarki, neilgai jos veideliuose žydėjo gražumas, neilgai linksmumas matėsi jos akyse ir šypsa ant lūpų.

Už poros metų gražumas linksmumas žuvo... Susilaukė kūdikėlį... ir prasidėjo nelaimingas jos gyvenimas, skurdas, vargas, tyčiojimasis ir pajuoka. Negalėdama dirbt pas ūkininkus, užsidirbt maistą ir drapanas sau ir mažiukui, išėjo pas ponus vaikus auklėti. Žinoma, svetimus vaikus savo krūtimi maitindama, negalėjo savo atsakančiai prižiūrėt. Už poros metų jos kūdikis mirė.. Ji likosi liuosa. Bet jau jai negrižo jos praeitis... Jautėsi ji visų paniekinta, apjuokta, gyvenimo suvilita. Nustojus vilties, pradėjo nieko nepaisyt, nieko nesigėdyt...

Pradėjus su kareiviais draugaut, užsikrėtė ligom. Sulaukus 24 metus amžiaus, mirė... Niekas jos negailėjo... Niekas neverkė. Svetimi išjuokė ir biauūrėjosi. Savų neturėjo. Vienas brolis gyvas, bet kas ir iš jo? Niekam nebuvo ir jis reikalingas, nes jau buvo ubagas. Mat da budamas 15 metų amžiaus, važiuojant javų į lauką, įkišo koją į ratą ir nulaužė... O nesirūpinant niekam jo kojos taisymu, likosi paliegaliu ant visados.

Girtuoklio Viktė.

MOTINOS ŠAUKSMAS.

Kai vėtra iškilus miško medžius daužo,
Jaunučius, bėspėkius stiebelius nulaužo,
Taip mano sunelis toli išvarytas
Už reikalus ponų liko nužudytas.

Kada jį mažutį vargiai aš auklėjau,
Pati nedavalgius, kada jį penėjau,

Tai tuosyk grobikams visai nerupėjo,
Ant mano vargelio niekas nežiūrėjo.

Bet kada paaugęs prie darbo jis stojo
Ir mane gelbėdamas darbo-procevojo,
Tada ir turtuoliai pradėj' jo jieškoti,
Del jų gerovės kad eit jis kovoti.

Pašaukę sunelį, paliepė klausyti,
Ir toli išvarę, pradėjo kankinti.
Ir taip mano sunus karo lauke krito...
Man kančios ir skurdas iki mirčiai liko.

Neliko kas mane senatvėj vaduotų,
Kas, bėspėkėj esant nors vandens paduotų...
Tie niekšai, beširdžiai išplėšė man sielą,
Nužudė sunelį, mano viltį mielą.

Ne viena aš raudu—yra milijonai,
Kam žiaurių likimą suteikė tyronai,
Todel visus šaukiu paliauti vaitoti,
Šaukiu nuskriaustuosius Teisybės jieškoti!
Uršulės Sesutė.

MUSŲ TĖVYNĖ — VISAS PASAULIS!

Mūsų tėvynė—visas pasaulis!
Kas darbininkas, tas mūsų draugas;
Sutrauksim pančius ponų sauvalės,
Nors ir grumoja mums kraujo bangos!

Mūsų tėvynė — visas pasaulis!
Visur turtuoliai vargšus kankina,
Su kapitalo tvarka ir galia
Jie darbininkus badu marina.

Mūsų tėvynė — visas pasaulis!
Rankas iš vieno mes pasiduokim,
Dirbkime labai brolybės, meilės,
Už Komunizmą kaip vienas stokim!

T. J.

KUDIKIUI.

Ką taip mąstai, mažutėli,
Ko žiuri man į akis?
Ar tu nori manęs klausiti,
Kokias kvėpsiu tau mintis?

Kai užaugsi, mažutėli,
Karžygis busi narsus,
Emęs tvirtą Mokslo kadą,
Apgalėsi skriaudikus.

Švintukas.

KORESPONDENCIJOS

PATERSON, N. J.

Nors iš mūsų L. M. P. S. 38 kuopos veikimo retai yra rašoma "Moterų Balse", bet visgi man išrodo, kad mūsų kuopa nė kiek neatsilieka savo veikimų nuo kitų miestų.

Birželio 12 d. įvyko L. M. P. S. 38 kuopos susirinkimas, kuriame buvo renkama nauja kuopos valdyba. Išrinkta Organizatorė ta pati, drg. Dulkienė; prot. rašt., O Mikalauskienė; turtų rašt., M. Griciunienė; išd., drg. Simkauskienė. Knygė irgi ta pati, O. Petronienė. Linkiu naujai valdybai nenuilstančios energijos darbuotis dėl visuomenės labo.

Taipgi susirinkime nutarta, orui atvėsus, perstatyti kokį nors veikalėlį. Tam tikslui išrinkta komisija. Yra nutarta rengti greitai laiku išvažiavimą.

19 d. birželio įvyko taipgi L. M. P. S. 38 kp. surengtas piknikas, kuris nusisekė neblogiausiai. Nors publikos ir neperdaug tebuvo, bet piknikas užtektinai linksmas. Mat, diena buvo graži, kaip tik tinkama piknikui. Buvo paskirtos tris dovanos už lenktynes; vyrams kaklaraištis, moterims karoliai, merginoms saldinių dėžutė. Publika iš lenktynių turėjo smagaus juoko. Buvo platinamas "Moterų Balsas" ir parduota keletas egzempliorių. Manau, kad liks keletas dolerių, kuopai ir pelno. *Kuopos Korespondentė.*

LOS ANGELES, CAL.

15 d. gegužės, L. M. P. S. 66 kuopa surengė draugišką vakarėlį su programu.

Šis vakarėlis bene buvo vienas kulturingiausių kokius iki šiol turėjome.

Pirmininkė M. Levišauskienė puikia savo prakalbėle atidarė vakarėlį. Po pirmininkės sekė svečių kalbos.

Jaunas mūsų poetas, R. Židžiunas, kuris šiuomi tarpu randasi Los Angeles kalbėjo apie imigracijos suvaržymą: nurodė Amerikos politikierių žioplumus ir jų rupestį delei Bolševizmo plėtojimosi. Kalbėjo ir vietiniai draugai.

Mūsų kuopos organizatorė M. Pauliukonienė, puikiai nurodė reikalingumą organizacijos ir apšvietos toms moterims, kurios ne vien tik, kad

neapkenčia organizacijos, bet dar ir šmeižia ją. Ji visgi išreiškė viltį, kad tos moterys, kurios šiandien mus niekina, kada nors susipras ir ateis į mūsų eiles.

Programo skyrius atidarytas su dainele: "Komunizmas Jau Gyvuoja". Dainavo draugės J. Rufienė ir B. Taipgi sudainuota ir dvi liaudies dainelės.

Labiausia žmonėms patiko muzikos gabalėliai, kuriuos atliko ant mandalinos R. Židžiunas ir pritarė su balalaika B. Jiedu skambino: "ant Barikadų", "Klumpakojį" ir kitas lietuviškas melodijas. Tie patys draugai paskambino ant mandalinos ir piano dvi liaudies daineles.

Reikia pasakyti didelį ačių drg. Židžiunui, kad jis neatsisakė mum padėti. Jeigu ne jis, tai mes programo nebūtume turėjusios. Jeigu ir būtų buvęs tai menkas, sausas.

Paskutinis kalbėjo M. B. apie Lietuvos buožių valdžią. Mat, mūsų tautiečiai surado kitą budą viliojimui pinigų iš žmonių t. y., Lietuvos kudikių šelpimą. M. B. nurodė, kas naudojosi ikišiol tomis visomis aukomis ir kas toliau jomis naudosis.

Vakarėlis buvo labai linksmas. skirstėsi klausinėdami, kuomet mes vėl surengsim panašią pramogą. Kp. Koresp., *B. Burbienė.*

LAWRENCE, MASS.

Jau ilgas laikas prabėgo, kaip nesimato "Moterų Balse" jokių žinučių iš mūsų miesto, rodos, kad čia nieko ir neveikiama, bet ištikrųjų visai kitaip yra.

Metai laiko atgal, L. M. P. S. 8 kp. sutvėrė vaikų draugijėlę po vardu "Ateities Žiedo Draugija". Toj draugijėlėj, po priežiūra 8 kp. vaikus mokina skaityti, rašyti ir skaitliuoti.

Čia gyvuoja "Ateities Žiedo Choras", kuris pasižymėjo savo dainavimu progresyviškuose parengimuose. Mokytoja šio choro, K. Morkiūtė. Labai sugabiai ir gerai išlavino balsus per taip trumpą laiką.

L. M. P. S. 8 kp. iš savo izdo paskyrė Rusijos Medikalės Pagalbos Fondui \$30.00.

22 d. vasario buvo surengtas A. ir L. D. G.

Fondo naudai balius, pelno liko \$31.59.

8, 9 ir 10 dd. balandžio atsibuvo "ferai" palaikymui "Ateities Žiedo" Mokyklos. Daug suaukota visokių gražių dalykų, ypatingai rankų darbo, bet žmonių mažai atsilankė, tai daug liko ant kito karto. Pelno liko \$134.42

16 d. balandžio surengta balius naudai politinio prasikaltėlio A. K. M. Pelno liko \$70.74.

17 d. birželio ta pati kuopa surengė pikniką Maple Park. Nors diena buvo negraži, bet žmonių atsilankė nemažai; gal but liks pelno keletas dolerių.

Nedėlioį, 12 d. birželio, atsibuvo "Ateities Žiedo Draugijėlės" piknikas su koncertu, kurio programą išpildė vien tik draugijėlės nariai. Žmonių buvo nemažai ir kurie atsilankė, buvo užganėdinti.

Rodos, kad mes savo veikimu nelabai atsiliecam nuo kitų miestų, bet kažin kodel centras pamiršo L. M. P. S. 8 kp., kad pastaruoju laiku nė balsavimo blankų neprisiunčia. Tik pamatom per organą, kad jau kitų kuopų nubalsuota, nors mes esame pilnai užsimekęjusios ir antrašą prisiutēm C. Sekretorei pradžioį metų.

Kuopos valdyba susideda iš šių draugių: org., K. Romandienė; prot. rašt., J. Marcinkevičienė; fin. sekr., O. Večkienė; išd., E. Marcinkevičiūtė; knygės, O. Januševičiūtė ir K. Dagiūtė.

J. Marcinkevičienė, L. M. P. S. 8 kp. sekr.

ROCKFORD, ILL.

Progresyvių Organizacijų Veikimas.

Birželio 5 d. L. M. P. S. 5 kp. su L. D. L. D. 29 kuopos Dramatišku skyrium surengė bendrą pikniką. Programas susidėjo iš prakalbų ir dainų. Kalbėjo V. J. Andriulis, iš Chicago, Ill. Kalbėtojas pasakė įspudingą prakalbą apie darbininkų judėjimą Europoj. Po prakalba padainavo Mišrus Choras ir tuomi užsibaigė programas.

Toliaus sekė šokiai prie paprastos armonikos. Čia turi pastebėti, kad tokia muzika netinka viešuose parengimuose.

Taipgi noriu patėmyti tiems draugams ir draugėms, kurie skaitosi save susipratusiais, kad tikrenybėj jiems tik šokiai terupi. Laike programo, ypatingai prakalbos laike, tie "susipratėliai" kėlė trukšmą, kad tik greičiau užbaigtų prakalbą, nes, girdi, čia ne vieta prakalboms laikyti, reikia šokti. Taip, draugai ir draugės, mums reikia pasilinksminti, bet skleidimas klasinio su-

sipratimo proletariato eilėse turi būti pirmoj vietoj.

L. M. P. S. 5 kuopai patartina kiekviename susirinkime ar kokiam parengime statyti pirmoj vietoj savo, kaipo darbininkų, pareigų: skleidimą apšvietos darbininkų tarpe.

Nepraleisiu nepaminiėjus apie mus vyrus, kurie yra vedę ir draudžia moterims priklausyti prie progresyvių organizacijų ir lankyti jų susirinkimus. Tokie pasielgimai yra užsilikę nuo Romos laikų, kuomet dvasiškija buvo atstumus moteris nuo visuomeninio darbo, net ir dušios joms nepripažindavo, jos buvo laikomos namų vergėmis.

Taip dabar elgiasi ir tuli mūsų progresyviai vyrai, neleidami moterims niekur dalyvauti, lygtoms Romos vergėms. Ar ne gėda jums? Susipraskite!
O. Proletarė.

BROOKLYN, N. Y.

Iš L. M. P. S. 1 Kp. Veikimo.

2 d. birželio tai buvo pusmetinis L. M. P. S. 1 kuopos susirinkimas. Iš raportų paaikškėjo, kad kuopa veikia neblogai. Per paskutinius šešius mėnesius surengė dvejias prakalbas, perstatė veikalą "Joninės" ir surengė viena išvažiavimą į girias, kuriame irgi buvo prakalbų ir kitokių pamarginimų.

Lavinimosi vakarėliai eina gerai; draugės lavinasi, studijuoja darbininkiškas knygas. Pirmiaus susirinkdavo lavintis tik sykį per mėnesį, o dabar nutarta susirinkti du sykii.

Vietos progresyvės draugijos rengia pikniką "Rankpelnio" naudai 30 d. liepos. Prie to rengimo ypra prisidėjęs ir 1 kuopa.

Nutarta rengtis prie žieminio sezono. Pirmiausiai manoma surasti kokį nors veikalą perstatymui. Tam darbui išrinkta komisija. Nutarta užsisakyti 50 egz knygos "Rusijos Revoliucijos Istorija".

Abelnai, kuopa gyvuoja gerai, turi 67 nares. Tik peiktina, kad ne visos narės lankosi į susirinkimus.

Šiame susirinkime buvo renkama kuopos valdyba. Išrinkta šios draugės: organizatorė — M. Paukštienė; protokolų raštininkė — A. Rimkiūtė; Finansu raštininkė — E. Vilkaitė; Išdinininkė — A. Jurevičienė; knygė — O. Kazlauskienė.

Linkiu draugėms energingai darbuotis del organizacijos labo. *Kuopos Korespondentė.*

L. M. P. SUSIVIENIJIMO REIKALAI

L. M. P. S. SUVAŽIAVIMAS.

L. M. P. S. Suvažiavimas įvyks 3, 4 ir 5 d. rugsėjo, 1921 m., St. Omer Hall, 376 Broadway, So. Boston, Mass. Suvažiavimas atsidarys 3 d. rugsėjo, 10 val. ryte.

Visos delegatės malonėkite pributi į laiką, kad galėtume tuoj pradėti darbą. Delegatėms apsisistojimo vieta bus pranešta sekančiam numerij. E. N. Jeskevičiūtė, C. Sekr.

L. M. P. S. Suvažiavimo Dienotvarkis.

(Patiektas L. M. P. S. Pild. Komiteto, kuri patsai suvažiavimas priims ir kas reikalinga dadės.)

1. Suvažiavimo atidarymas.
2. Paskyrimas komisijos mandatų peržiūrėjimui.
3. Delegačių vardašaukis.
4. Rinkimas pirmininkės, sekretorės ir įvairių komisijų.
5. Raportai.
 - a) Centro Sekretorės.
 - b) Administratorės.
 - c) Iždininkės.
 - d) Redaktorės.
 - e) Pildomojo Komiteto.
 - f) Literatūros Komiteto.
 - g) Įvairių komisijų raportai.
6. "Moterų Balso" tankesnis leidimas.
7. Administracijos reikalai.
8. Literatūros leidimas.
9. Susinešimas su Škotijos moterimis.
10. Susinešimas su Lietuvos moterimis.
11. L. M. P. S. reikalai.
12. Organizavimas vaikų draugijėlių.
13. Kuopų įnešimai.
14. Agitacijos reikalai.

BESIRENGIANT PRIE TREČIOJO L.M.P.S. SUVAŽIAVIMO.

L.M.P.S. Pildomasis Komitetas nutarė pagaminti suvažiavimui dienotvarkį. Tokį tarimą darė todėl, kad davus kiekvienai

kuopai bei narei progą tuos klausimus išanksto apkalbėti ir išdiskusuoti. Išanksto apkalbėjus tuos svarbiausius mūsų organizuotės klausimus, suvažiavimas tuomet galės padaryti tinkamus tarimus. Delegatėms bus lengviau atstovauti savo kuopas, žinant jų nusistatymą įvairiuose klausimuose.

Prie progos noriu pakalbėti apie kai kuriuos dienotvarkio punktus.

Veik visos narės susidomėjusios tankesniu leidimu "Moterų Balso". Kaip visi darbininkiški laikraščiai neneša leidėjams pelno, bet nuostolius, taip ir "Moterų Balso" neša mums nuostolių. Kiti laikraščiai turi apgarsinimą ir savo spaustuves, kuriose atlieka pašalinius darbus ir tuomi šiaip-taip palaiko laikraštį. Mes tokių įplaukų neturime, ir tą trūkumą turime padengti aukomis.

Pradėjus leisti "M. B." tankiau, pasidarytų dar didesnės išlaidos, prenumerata ir mėnesinės mokestis reikėtų kelti. Neseniai leidome vieną referendumą, kad pakelti mokestis, bet narių didžiuma atmetė. Vadinasi, narės nenor didesnių duoklių mokėti. Dargi ir tas pakėlimas nepadengtų išlaidas, nes dabartinės narinės duoklės nepadengia nė dabartinio laikraščio išlaidų. Vienas egzemplioris "M. B." lėšuoja daugiau negu dešimtį centų.

Prie to viso prisideda dar ir bedarbė, kuri skaudžiai atsiliepė ant visų darbininkiškų laikraščių. Taigi, akyvaizdoje viso to, aš manau, kad "M. B." mes neprivalome leisti tankiau, bent iki sąlygos pagerės.

Administracijos reikaluose štai kas reikėtų padaryti: suvienyti išdus, t.y., padaryti vieną išdą iš L.M.P.S. ir "M. B." iš-

dų. Man rodos, taip būtų daug parankiau vesti darbas, nes kartais vienas kuris išdas turi daugiau pinigų, o kuomet kitame beveik visiškai nebūna, tas sutrukdo mums darbą. Pavyzdžiui, mes dabar mokame algas redaktorei ir administratorei iš "M. B." išdo, o kuomet administratorė dirba centro ir finansų sekretorių darbus. Bet kadangi knygos abiejų išdų skirtingai vedamos, tai tinkamai išdalinti tuos išmokėjimus yra labai neparanku. Laikyti juos skyrium, kaip iki šiol, nėra jokio išrokavimo. Abeji pinigai priklauso vienai organizacijai ir kodėl tuomet visus juos nelaikyti viename izde? Atskaitas ir ant toliaus galima būtų daryti atskirai.

Iki šiol mes vis leisdavom mažas knygas, neturėdamos pajiegų didesnės leisti. Leidžiant mažus veikalus, negalima tikėtis, kad jie būtų labai geri. Aš čia nenoriu pasakyti, kad tokie leidiniai jau ir neatsako savo reikalui. Turiu omenėje tai, kad mažam veikale negalima išgvildinti gilaus ir didelio klausimo. Keletas mūsų išleistų veikalų yra labai geri. Ateityje turėtume rūpintis išleisti kuodaugiausiai stambesnių ir gilesnių leidinių.

Suvažiavimas turėtų apkalbėti ir išdirbti tam tikrus būdus artimesniam susinešimui su Škotijos moterimis. Taip-pat ir su Lietuvos moterimis mums reikalinga turėti artimesnius ryšius. Gal būtų galima Lietuvoj steigti mūsų skyrius. Jei aš neklystu, rodosi, kad tuo tarpu Lietuvoj nėra jokios darbininkių moterų organizacijos, kuri varytų revoliucinį darbą moterų tarpe. O kad darbininkiška propaganda ir agitacija yra reikalinga tarp Lietuvos moterų, tai apie tą nereikia nė kalbėti. Mano supratimu, L.M.P.S. turėtų tuomi pasirūpinti.

Mūsų programa yra jau seniai atgyvenus savo dienas. Suvažiavimas turės pa-

gaminti naują, kuris pilnai atsakytų dabartiniam darbininkų klasės judėjimui. Sykiu, reikia gaminti ir nauja konstitucija, nes vis tos pačios lėšos, o dabartinėj yra daug kas taisytino. Jeigu galėsime įsteigti L.M.P.S. skyrius Lietuvoj bei Škotijoje, tuomet būtina turėsime keisti ir mūsų susivienijimo vardą. Net ir nesteigiant tų skyrių aš nematau reikalo apsirubežiuoti vardą, pridėdant "Amerikoj". Užtenka pasivadinti "L. M. P. S."

Kitas svarbus klausimas, kurį suvažiavimas turėtų tinkamai išspręsti, t. y. referendumo klausimas. Aš manau, kad būtina reikalinga atimti nuo referendumo tam tikrą jojo galios dalį. Tankiai iškyla kokis nors klausimas, kuris nieku būdu neapsimoka leisti referendumu, tokiam atsitikime turėtų išspręsti Pild. Komitetas. Referendumas užima tiek daug laiko ir pinigų, bet nauda iš to visai maža. Nekuriuose atsitikimuose net ir geriau, jei Pild. Komitetas spręstų, nes jis su tuo klausimu surištas, ir žino geriau, negu kas kitas, kaip tame atsitikime elgties. Pav., samdyme centro darbininkų, jis geriau žino apie tų draugių tinkamumą, negu narės, gyvenančios toliau nuo centro. Patėmijęs, kad ypač netinka arba neatlieka darbo, jis tuoj galėtų prašalinti; gi referendumu imtų pusę metų tatai atlikti.

Rodosi, dabartinis literatūros komitetas rupinasi gaminimu vadovėlio vaikų draugijėlėms. Butų gerai, kad jis pagamintų iki suvažiavimui. Suvažiavime reiktų pakalbėti ir apie patį tvėrimą tokių draugijėlių.

Agitacijos dirva buvo apleista kaip centro ir daugelio kuopų. Bet šiame klausime galiu tik tiek pasakyti, kad mes turime pradėti daugiau dirbti ir varyti agitaciją visais mums prieinamais budais.

E. N. Jeskevičūtė.

PROTOKOLAS

L. M. P. S. Pildomojo Komiteto posėdžio, laikyto 15 d. gegužio, 1921, Brooklyn, N. Y.

Posėdyj dalyvavo su sprendžiamais balsais Pild. Kom. narės: K. Petrikienė, A. Jurevičienė, B. Bočkietė ir K. B. Karosienė. Su patariamais balsais — Centro Sekretorė E. N. Jeskevičiūtė ir Centro išdininkė M. Undžienė.

1. Knygos "Rusijos Revoliucijos Istorija" klausime nutarta paraginti vertėją, kad pasirūpintų užbaigti darbą, ir stengtis išleisti veikalą.

2. Kadangi Centro Sekretorė pranešė, jog referendumas didžiama balsų perėjo, kad šiais metais turės įvykti L. M. P. S. Suvažiavimas, ir kadangi referen. nepaskyrė dienos, kada suvažiavimas turės įvykti, tad, apkalbėjęs, Pild. Komitetas paskyrė 3—4 ir 5 dd. Rugsėjo (Sept).

3. Išrinktas komitetas sutaisyti naujos konstitucijos projekto, kuris bus pridotas suvažiavimui. Į komisiją paskirtos šios draugės: K. Petrikienė, A. Jurevičienė ir M. Bondžinskaitė.

5. Išrinkta redakcinė komisija iš trijų draugių, kuri atsako už laikraščio pakraipą.

Sutinku M. J. Ramanauskienė.

K. B. Karosienė Pild. Kom. Sekr.

E. N. Jeskevičiūtė.

L. M. P. S. Centr. Sekr.

L. M. P. S. PILD. KOM. TARIMAS 3, 1921.

Draugės:—

Čia pasiunčiu laišką nuo L. M. P. S. III Rajono reikale naujos L. M. P. S. Kuopos į vietą likviduotų 25 ir 67 kpp. Kaip matysite iš laiško, tai ten dar vis po senovei verda nesusipratimai ir užsivarinėjimai. Aš nuo savęs sutinku su Rajono Sekr. pareiškimu ir stoviu už tai, kad pasiųsti rekavimą, kad abi kuopos perorganizuotu vaikų draugijėle po nauju vardu. Kitaip mes neišrišime klausimo.

Išsireiškite savo nuomones tame klausime.

K. B. Karosienė,

2513 S. Hasted St.,
Chicago, ILL.

Gegužio 15, 1921.

Brangi Drauge:—

Beveik jau tris mėnesiai laiko prabėgo, kaip mes sutvarkėme L. M. P. S. naują kuopą Roseland, ILL. Bet per tą visą laiką nebuvo gali-

ma su jomis susitaikyti dėl nekurių dalykų. Svarbiausias iš jų, tai vaikų draugijėlės klausimas, nes abi L. M. P. S. 25 ir 76 kuopos turėjo vaikų draugijėle, ir kada kuopos likviduotos, tai ir 25 kp. likvidavo savo vaikų draugijėle, o 67 kp. pasilaikė savo vaikų draugijėle. Kada sutvėrėme naują L. M. P. S. kp., tai 67 kp. narės užsispyrė, kad jų vaikų draugijėlės vardas pasiliktu ir prie naujos kuopos. 25kp. narės reikalauja, kad būtų perorganizuotos abi vaikų draugijėlės po nauju vardu. Tai nuo sutvėrimo minėtos kuopos turėjom tris susirinkimus ir kiekviename susirinkime kildavo smarkios diskusijos ir įvairūs užsivarinėjimai už minėtas draugijėles. Kelios L. M. P. S. 67 kp. narės, matydamos, kad jos neprieis prie galutino susitvarkymo, susitarė ir pavedė savo vaikų draugijėle Aido Chorui. Žinoma, tuo išrokavimu, kad būtų geriau argumentai vesti, kad ir jos panaikino vaikų draugijėle. Jos pasmerkė III rajono valdybą, kad buk mes bereikalingai užsipuolę ant jų ir reikalaujame perorganizuoti abiejų kuopų vaikų draugijėles, dėl kurių ir kyla didžiausia betvarkė.

Kadangi jos nenorėjo skaitytis su III rajono valdyba, tai valdyba sušaukė susirinkimą, tuo mtikslu, kad priėjus prie galutino susitvarkymo. Minėtame susirinkime dalyvavo; Roselando L. D. L. D. kp. nariai, L. M. P. S. III rajono valdyba ir pora Chicagos kalbėtojų. Tai 67 kp narės pareiškė, kad ir jos jau neturinčios vaikų draugijėlės ir kad rajono valdyba bereikalingai užsipuolanti ant jų ir nenorinti duoti joms numerio, tai, žinoma, Roselando vyrai, pataikaudami 67 kp. narėms, pasmerkė rajono valdybą ir jie reikalauis iš Centro numerio dėl naujos kp.

Mes, III rajono valdyba, patariame jums, kad jūs, dėl šventos ramybės, lieptumėt joms perorganizuoti vaikų draugijėle po nauju vardu arba duoti vakaciją ant kokių metų laiko, kol joms pareis tas nesutikimo karštis, nes kitaip su jomis negalėsime susirokuoti.

Laukiame greito atsakymo, ką mes turime daryti su jomis.

Jumis viso gero,

L. M. P. S. III rajono sekr.

O. Šimoliuniūtė.

Kadangi vaidai tarp buvusių 25 ir 67 kpp. da nepasibaigė, tai kito išėjimo nėra, kaip tik tur ir buvusi 67 kp. perorganizuoti vaikų draugijėle.

Tuomet draugės turės pradėti veikti išnaujo, tik ne su kerštu.

Draugiškai

M. J. Ramanauskienė

Kadangi tuos dvi kuopos neprieina prie jokio rezultato, sutinku su viršminėtom draugėm, kad būtų perorganizuota vaikų draugijėlė, ir kad būtų jai duota naujas vardas.

B. Bočkiūtė-Makutėnienė.

Kitaip ir nebus galima prieiti prie "taikos". Butinai turi but perorganizuota vaikų draugijėlė po nauju vardu.

A. Jurevičienė.

Drg. O. Šimoliuniutės pranešime skamba, kad L. M. P. S. 25 kuopa savo vaikų draugijėlę likvidavo, bet rodosi, kad draugijėlė mirė, negalėdama pasilaikyti, o ne liuosu noru likviduota. Kadangi 67 kuopos vaikų draugijėlė gyvuoja, tad čielybėj turėtų ir pereiti į naujai suorganizuotos kuopos globą. Bet kadangi palikimas tos draugijėlės neperorganizuotos kenkia tų narių gyvenimui vienoj kuopoj, tai lai buna perorganizuota.

K. Petrikienė

E. N. Jeskevičiūtė, LMPS. C. Sekr.

P. S. Sustačius šį tarimą gavome pranešimą, kad buvusi 67 kp. neturi vaikų draugijėlės. Tokiu budu šis tarimas nustoja savo vertės.

L. M. P. S. C. Sekr.

E. N. Jeskevičiūtė.

Užuojuota Politiniams Kaliniams.

Rezoliucija.

Kadangi žiauri viešpataujančios klesos ranka išplėšė Jus, draugai, iš mūsų tarpo ir įkalino už geležinių grotų, už akmeninių šaltų kalėjimo sienų ir tenais Jus kankina, kam drįsote pravesti tamsioms mininoms kelią į šviesę ateitį ir skelbiate kovą darbo žmonių siurbėlėms, —

Todel mes, L. M. P. S. 9-to Apskričio 3-čios konferencijos delegatės, suvažiauvusios 22 d. gegužės, 1921 m., mieste Kenosha, Wis., siunčiame jums, brangūs kovos draugai, širdingus mūsų linkėjimus ir prižadame visais mums prieinamais budais stengtis atidaryti kalėjimų duris ir paliuosuoti Jus iš tų kankinių!

Rez. Komisija: *N. Mickevičienė*

K. Wistartienė.

Pastaba Kuopoms.

Nekurios kuopos nusiskundžia, kad jos ne-gaunančios įvairių pranešimų nuo centro sekretorės. Už tai visuomet kaltinama Centras. Bet nevisuomet Centras esti kaltas, labai tankiai kaltė pačių kuopų bei jų sekretorių. Atsitinka, kad kuopa išrenka naują sekretorę, bet Centruj apie tai nepraneša, ir tuomet laiškai yra siuntinėjami vardu ir antrašu senosios sekretorės, kuri tankiai tų susinešimų neperduoda kuopai. Tuomet iškyla nesusipratimas tarp kuopos ir Centro. Kaip pav. galima paimti 8 kp., kuri korespondencijoj, telpančioj šiame numeryje, nusiskundžia, kad ją centras pamiršęs. Ištikrųjų, aš tik iš tos korespondencijos ir sužinojau, kad jos išrinko naują sekretorę. Nežinodama naujos sekretorės, viską siuntinėjau senajai.

Draugės, taip neprivalo buti. Kaip greit jūs išrenkate naują sekretorę, taip greit ir praneškite centro sekretorei. Tokį pranešimą rašykite atskirai nuo kitų reikalų.

L. M. P. S. C. Sekr.

KONTESTAS "MOTERŲ BALSO" NAUDAI.

Pastaruoju laiku platinimas "Moterų Balso" truputį apsistojes. Nors Susivienijime narių skaitlius ir auga po biskį, bet S-mo oganas "Moterų Balsas" nesiplatina, kaip kad turėtų plintis. Jeigu "M. B." būtų plačiau paskleidžiamas, tuomet ir S-me narių skaitlius augtų daug sparčiau. Dabartiniu laiku nors ir yra S-me virš poros tūkstančių narių, bet turėtų rasti daug daugiau. L. M. P. S. yra vienintėlė lietuvių darbininkų moterų organizacija. Šioj organizacijoj turi but sutraukta plačioji darbininkų minia, kurioj jos gali rasti sau tinkamą apšvietą ir išmokti kovot prieš savo išnaudotojus. Tinkamiausias budas sutraukimui tos moterų minios į S-mo narių tarpą tai yra stengimasis paskleisti "M. B." kuoplačiausia. Kartais prisirašo prie vienos ar kitos kuopos daugelis narių, bet pabuvę tulą laiką, vėlia prasišalina. Jų prasišalinimo veik vienintėlė priežastis yra ta, kad jau seniau esančios Susivienijimo narės nesistengimas paskatinti jas prie skaitymo darbininkiškos literaturos. Tas jas ir atšaldina nuo organizacijos. Musų organizacijos tikslas skleisti tarpe darbininkų klasinj susipratimą, o "M. B." ir yra tuom įrankiu, kuriuom galima pasiekti tas moterų minias.

Platinimas "M. B." priklauso kartu visoms L. M. P. S. narėms. Tiesa, daugelis kuopų ima po keliatą desėtkų egzempliorių kiek vieno numerio, kitos ima net po šimtą, bet gavimu naujų prenumeratorių mažai kas tesirupina. O tas mums yra svarbu, kad "M. B." turėtų daugiau nuolatinų prenumeratorių. Juo daugiau "M. B." turės nuolatinų skaitytojų, tuo bus didesnė viltis tankiau jį išleidinėti. Taipgi platesnis "M. B." paskleidimas didins ir S-mo narių skaičių.

Gaut naujų prenumeratorių nėra taip sunku, nes "M. B." telpa geri straipsniai, apysakos, eilės, šeimininkų ir vaikų skyriai, kur kiekvienas gali rasti sau patinkamų pasiskaitymų.

Kad daugiau paskatint L. M. P. S. nares prie platinimo "M. B.", Pirmas Rajonas, laikytoj konferencijoj 29 d. geg., Elizabeth, N. J., nutarė surengti "M. B." platinimo kontestą, ir paskyrė tris dovanas surinkusioms daugiausia prenumeratorių.

Pirma dovana — auksinis bronzalietas. Au-koja drg. A. Juozaitienė.

Antra, — rašoma plunksna ("Fountain Pen").

Trečia — "Moterų Balso" vienu metų apdarytas kompletas.

Dovanos bus duodamos agentėms tiktai Pirmo Rajono ribose. Laikas prasideda su liepos mėnesiu ir tęsis iki pabaigai rugsėjo.

Mūsų rajone yra daugelis gabių draugių, todėl tikime, kad per tą laiką bus surinkta daug naujų prenumeratorių.

Kontesto Komisija:

O. Deapsienė, A. V. Klimiūtė, K. Petrikienė.

L. M. P. S. X-to Rajono Apie linkės Kuopų Domei.

Peretoj mūsų X-to Rajono Konferencijoj pakeltas klausimas, apie siuntimą delegatės į busiantį suvažiavimą. Kadangi šimet įvyks Trečiasis Suvažiavimas, tai ir X-to Rajono draugės, manau, atnaujins tą klausimą ir svarstys apie reikalingumą jame dalyvauti. Tam tikslui bus reikalinga šaukti X-to Rajono antra konferencija pirm Trečio Suvažiavimo, kad galėtume tinkamai prisirengti ir sutvarkyti naudingus įnešimus, kurie pagerintų mūsų organizaciją ir visą moterų judėjimą.

Turėdamos laiko, apsvastykime gerai nau-

dingus įnešimus bei rezoliucijas, idant galėtumėm važiuot į konferenciją prisirengusios.

Draugės, atminkime, kad dabar pasaulio darbininkų judėjimas stovi ant kranto didelių permainų. Visur klasių kova virte verda. Kaip kur proletariatas laimi.

Taigi ir mes, L. M. P. S. X-to Rajono narės, neatsilikime tame veikime (kovoje). Eikime ir mes ranka rankon su pasaulio revoliuciniu judėjimu dėl darbininkų klasės išsiliosavimo.

Kapsiūtė.

L. M. P. S. IX Rajono III-čios Konferencijos Protokolas.

Konferencija įvyko 22 d. gegužės, 1921 m., Schlitzio svet., Kenosha, Wis.

1. Susirinkimą atidarė organizatorė N. Mickevičienė, 1:40 val. po pietų.

2. Mandatų peržiūrėjimo komisija išrinkta iš šių draugių: Moliene ir J. Podžiunienė.

Išviso dalyvavo 6 delegatės su sprendžiamais balsais.

3. Tvarkvede išrinkta U. Vilčiauskienė.

4. Dienotvarkis priimtas su pataisymu.

5. Protokolas praeitos, II-ros konferencijos priimtas.

6. Pasveikinimo laiškas nuo L. D. L. D. VIII-to Apskričio priimtas.

7. Nutarta parašyti užuojautos rezoliucija politiniams kaliniams. Į komisiją įėjo šios draugės, Vištartienė ir N. Mickevičienė.

8. Organizatorės raportas priimtas. Nutarimų Raštininkės raportas priimtas. Finansų Raštininkės raportavo, kad izde yra \$100.58 neišrokavus išlaidų.

Drg. Rizikevičiūtė ir Podžiunienė išrinktos sutvarkymui finansų knygos. Sutraukus išlaidas, raportavo, kad rajono izde liekasi \$26.74. Išdininkės raportas priimtas. Literatūros Agentė nepribuvo.

9. Komisija surengimui rajono pikniko raportavo, kad vietoj pikniko, surengė koncertą. Šiame koncerte dalyvavo 70 kp., Racine, Wis., ir 72 kp. Kenosha, Wis. 89kp. Milwaukee, Wis. nebuvo. Pelno nuo koncerto liko \$11.61.

10. Raportai 70 ir 89 kpp. priimti.

Sekančios delegatės nepribuvo į konferenciją: Moliene nuo 70 kp. Racine, Wis., D. Baubonienė ir E. Strautmentienė nuo 72 kp. Kenosha, Wis.

11. Nutarta, kad L. M. P. S. IX-tas Rajonas bendrai veiktų su L. D. L. D. VIII-tu Apskričiu politinėj dirvoj.

12. Rajono valdybon išrinktos sekančios draugės: Org. N. Mickevičienė 726 Park Ave., Kenosha, Wis. Nutarimų raštininke, J. Podziunienė, 280 N. Maplewood Ave., Kenosha, Wis. Finansų Raštininkė, M. Virbalienė, 1306 Orchard St., Milwaukee, Wis. Išdininkė U. Vilčiauskienė, 1011 LaSalle St., Racine, Wis. Literatūros Agentė F. Pocienė, 931 Walnut St., Racine, Wis.

13. Nutarta, kad kiekviena kuopa surengtų kokią nors pramogą L. M. P. S. IX-to Rajono, naudai.

14. Nutarta surengti prakalbų maršrutą IX-tame rajone.

15. Nutarta, kad kiekviena kuopa surengtų kokią nors pramogą "Moterų Balso" naudai.

16. Nutarta paaukoti "Vilniai" \$15.00

17. Nutarta, kad finansiniai silpnos kuopos, norėdamos papildyti savo išdus, rengtų įvairias pramogas, bet jeigu parengimas duoda nuostolio, tuomet rajonas privalo skolinti kuopai pinigų.

18. Nutarta paaukoti "Laisvei" ir "Moterų Balsui" iš rajono išdo po \$5.00. E. Pilienė išrinkta pasiuntimui tų pinigų.

19. Nutarta surengti draugišką pikniką šių L. M. P. S. kuopų: 70, 72 ir 89. Piknikas bus su programu. 70 kuopa atliks ši darbą.

20. X-ta konferencija įvyks gegužio mėnesy, 1922 m., Milwaukee, Wis.

21. Išrinkta spaudos komisija, kad patalpinėtų konferencijos tarimus į "Moterų Balsą". Komisijon įėjo šios draugės: A. Sakalauskienė ir Vilčiauskienė.

22. susirinkimas užsidarė 5:00 val. po pietų. Spaudos Komisija:

A. Sakalauskienė.

U. Vilčiauskienė.

PROTOKOLAS.

L. M. P. S. I Rajono Konferencijos, įvykusios gegužės 29 d., 1921 m., Elizabeth, N. J.

Konferenciją atidarė rajono sekretorė J. Bondžinskaitė, 1:00 val. po pietų. Mandatų peržiūrėjimo komisijon paskirtos K. Petrikienė ir A. Klimiutė.

Delegačių pribuvo sekamai: 1 kp., Brooklyn, N. Y. M. Paukštienė, A. Jurevičienė, K. Kedžiutė

ir K. Petrikienė. E. Vilkaitė ir O. Klimaitienė nepribuvo. 91 kp., Maspeth, N. Y., O. Deapsienė ir K. Sabaliauskienė nepribuvo. 38 kp., Paterson, N. J., M. Gričiunienė ir O. Mikalauskienė. 4 kp., Bayonne, N. J., O. Čiurlienė. 93 kp., C. Brooklyn, N. Y., M. Juškienė ir J. Abakienė. 10 kp., Newark, N. J., O. Bečienė, S. Gaubienė ir Adamonienė. III kp., Brooklyn, N. Y., M. Blažaitienė. 64 kp., Great Neck, N. Y., O. Gaškauskienė. 105 kp., Yonkers, N. Y., A. Klimiutė. (Sabaliauskienė nepribuvo.) 68 kp., Cliffside, N. J., neprisiuntė delegatės. Viso atstovių dalyvavo 23, su rajono komitetu 27; atstovavo 10 kuopų.

Pirmininke išrinkta A. Jurevičienė.

1. Dienotvarkis priimtas su pataisymu.

2. Skaityta pereitos konferencijos protokolas ir priimtas su pataisymu ant vietos. Nebuvo įtraukta L. M. P. S. Sekr. raportas už 1920 m. ir L. M. P. S. I Rajono valdyba 1921 metams, kuri susideda iš šių draugių: org., A. Juozaitienė; sekr., J. Bondžinskaitė; fin. sekr., M. Aliukonienė, ir išd., Adomonienė.

3. Rajono organizatorė, J. Bondžinskaitė, raportavo, kad susitvėrė nauja kuopa Brooklyn, N. Y. iš 12 narių ir atgijo 45 kuopa Bayonne, N. J., iš 7 narių. L. M. P. S. I Rajonas turi 293 nares. Visos kuopos pusėtinai gerai stovi. Pereitas prakalbų maršrutas pavyko visur, išskyrus Elizabeth, N. J., kur kalbėtojas dėl tų priežaščių negalėjo pributi. Raportas priimtas. Raportai sekretorės, finansų sekretorės ir išdininkės priimti.

Nutarta neįvyksių prakalbų išlaidas apmokėti iš rajono išdo.

4. Teatro komisija raportavo, kad veikalas, "Ant Dugno", buvo perstatytas Newark, N. J. Perstatymas davė \$4.00 nuostolių. Raportas priimtas.

5. Lavinimosi vakarų komis. raportavo, kad kaikuriuos rajono kuopos laiko lavinimosi vakarus ir yra gana pasekmingi. Raportas priimtas.

6. Nutarta, kad L. M. P. S. I Rajono lavinimosi komisija veiktų bendrai su rajono sekretore ir organizatore, steigiant mokyklėlės, kur jų dar nėra.

7. Knygų peržiūrėjimo komisija raportavo, kad pinigai, aukauti Lietuvos Darbininkų Fondui dar nepasiųsti. Raportas priimtas.

Nutarta, kad tie pinigai būtų tuoj pasiųsti.

8. Komisija rinkimui Škotijos moterims aukų raportavo, kad joms pasiūsta nuo rajono pinigai, kurių buvo surinkta \$96.46. Raportas priimtas.

9. Nutarta rengti prakalbų maršrutas sveikatos klausime. Nutarta kviesti du kalbėtojų, vienas aiškina sveikatos klausimą, antras kalbės politikos klausimuose. Komisijon įėjo A. Jurevičienė ir K. Petrikenė.

10. Nutarta, kad rengiant prakalbų maršrutą, prakalbos atsibūtų ir ten, kur nėra L.M.P.S. kuopų. Tam turėtų pagalbėti artimiausia tos kolonijos kuopa.

11. Nutarta surengti išvažiavimą I Rajono naudai, Brooklyn, N. Y. Komisijon išrinkta šios draugės: Juškienė, Deapsienė, Abakienė, Juozaitienė ir Kazlauskienė.

12. Nutarta rengti kontestą "Moterų Balsas" naudai. Kurios surinks daugiausia prenumeratų "M. B.", tos gaus dovaną. Yra skiriamos iš I Rajono išdo tris dovanos. Tam darbui atlikti išrinkta komisija iš sekamųjų draugių: A. Klimiūtė, K. Petrikenė ir O. Deapsienė.

13. Nutarta paaukoti "Rankpelniui" \$10.00, ir L. M. P. S. leidžiamai knygai "Rusijos Revoliucijos Istorija" \$10.00.

14. Apkalbėjus L. M. P. S. stovį, likosi priimta rezoliucija reikale Centro Sekretorės ir Administracijos.

15. Nutarta išrinkti delegatę į L. M. P. S. suvažiavimą. Išrinkta K. Petrikenė.

16. Nutarta apmokėti J. Bondžinskaitės, 4 kp., ir 105 kp. bilos.

17. Nutarta laikyti sekančią konferenciją Maspeth, N. Y.

Konferencija užsitarė 7:00 val. vakare.

Pirmininkė, A. Jurevičienė.

Sekretorė, J. Bondžinskaitė.

L. M. P. S. CENTRO SEKR. PRANEŠIMAI.

L.M.P.S. Literatūros Komiteto sekr.: K. Sinkvičiūtė-Pakušaitienė, R. F. D. No. 2, Southbury, Conn.

KLAIDOS ATITAIŠYMAS.

Korespondencijoj, tilpusioj "Moterų Balsas" No. 6, iš Rumfod, Me., įvyko klaida. Ten pasakyta: "išdininkė L. Motužienė"; turėjo būti: "išdininkė M. Lukienė, Finansų sekretorė L. Motužienė.

M. Gružinskienė.

Ar Verta Statyti Paminklą Andriulienei?

Chicagos draugės atsišaukia į plačiąją visuomenę, prašydamos aukų del pastatymo velionei Andriulienei paminklo. Šiuomi klausimu jau keli draugai ir draugės išsireiškė per "Laisvę", nurodydami bereikalingumą tokio žygio. Matomai, draugės chicagietės ėmėsi už šio darbo permažai jį apsvarstę. Jeigu jau statyti velionei Andriulienei paminklą, tai rastųsi ir daugiau draugių, kurios taipat nemažiau yra užsitarnavusios pagarbos nuo progresyvės visuomenės. Velionės P. Stankuvienė ir Ona Baronaičiūtė tai buvo pirmutinės, kurios pradėjo "arti" lietuvišką pudymą. Jau keliolika metų, kaip jos ilsisi. Reikia atminti, kad pradžia darbo visuomet nelengva, ir anoms draugėms reikėjo daug triuso padėti. Jos pastatė sau paminklą savo veikimu, kurį mes atmename ir atminsime per ilgą laiką, kaip ir velionės Andriulienės. Jos darbai yra geriausi jai paminklai.

Kadangi draugės chicagietės jau nusprendė pastatyti velionei Andriulienei paminklą ir, be abejo, tam tikslui jos jau turi surinkusios kiek kapitalo, tai aš čionai noriu patarti draugėms suvartoti tuos pinigus naudingesniai tikslui. Lai draugės už tuos pinigus išleidžia velionės Andriulienės atminčiai kokią nors knygele. Tokis darbas rastų daugiau pritarėjų ir atneštų nemažą naudą darbininkiškam judėjimui. Lai draugės dar sykį apsvarsto šį savo žygį.

K. Petrikenė.

BRIGHTON PARK, ILL.

8 d. balandžio, 1921 m., atgaivinta L. M. P. S. 58 kuopa iš 5 narių. Atrodo, kad mūsų apie linkės moterys pritaria kuopos atgaivinimui ir noriai stoja į jos nares ir imasi už darbo. Iki šiol pas nares buvo daug energijos ir noro veikti, tikiuos, kad ir ant toliaus nepavargs, bet dirbs savo pradėtą darbą.

5 d. birželio kuopa buvo surengus į Jefferson miškus išvažiavimą su programu ir užkandžiais. Susirinko gražus burelis draugų ir draugių, kurie labai linksmai laiką praleido. Rodos, tiks kuopai keletas dolerių ir pelno.

Toji pati kuopa savo susirinkime, laikytame 25 d. birželio, nutarė sutverti vaikų draugijėlę; darbo sutvarkymui išrinkta komisija. Plačiau apie draugijėlę bus pranešta per "Vilnį" ir "Laisvę".

Kaiminka.

Knygos Reikale.

L. M. P. S. sekantis leidinis "Rusijos Revoliucijos Istorija" išeis iš spaudos liepos mėnesyje ir tuojaus bus daroma ekspedicija. Kuopos, kurioms buvo išsiuntinėta blankos delei rinkimo prenumeratų, gražinkite blankas ir visas surinktas prenumeratas tuojaus, kad galėtumė padaryti ekspediciją vienu kartu.

Taipgi visos L. M. P. S. kuopos pridukite tuojaus vardus ir adrisus kaip ir kur reikės siųsti knygas, priklausančias L. M. P. S. narėm.

Jeigu kuri kuopa dar neužsisakė knygų platiniui, tai malonėkite pasiskubinti, nes sykiu darant ekspediciją mažiau lėšuos.

Turiu pastebėti, kad daug kuopų iki šiol dar nieko neveikė gavime knygai prenumeratorių. Iki šiol prisiuntė prenumeratų tik 26 L. M. P. S. kuopos. Daugiausiai pasidarbavo L. M. P. S. 13 kp., prisiųsdama \$78.00. Antra 24 kp., prisiuntė \$52.00 ir trečia 51 kp., — \$40.00. O kur mūsų didmiesčių Brooklyn ir Cleveland kuopos? Pasistengkite kuo greičiausiai sukursti, nes Centro izde nėra pakankamai pinigų apmokėjimui spaudai. Turite atsiminti, kad šis leidinys yra didelis ir daug lėšuoja. Visų narių priedermė pagelbėti Centro Komitetui tame darbe. Be jūsų pagelbos, Centras vienas negali tą atlikti.

Laukiame užsakymų.

Už komisiją, *K. B. Karosienė*.....

P. S. "Money Orderius" rašykite "M. Balso" varde ir siųskite: *K. B. Karosas*, 535 N. Marshall St., Phila., Pa.

Atsišaukimas į Progresyvę Visuomenę.

Kaip jau daugeliui žinoma, mirties šmėkla išplėšė iš mūsų tarpo vieną veiklą kovotoją, draugę Veroniką Ivanauskiutę-Andriuliene, kuri, nepaisydama savo sveikatos, vedė kovą prieš žiaurų kapitalistinį surėdymą; kuri, pasišventusiai gin-dama darbininkų klasės reikalus, belaiko turėjo atsiskirti nuo mus. Sunki kova pakirto ją jaunose dienose ir paguldė ją po žeme.

Draugai ir draugės, mes turime neužmiršti jos nuveiktų darbų: Ir už jos sunkų darbą turime suteikti jai pagarbą — pastatyti paminklą ant jos kapo. Kadangi tam darbui reikalinga nemažai pinigų, tai L. M. P. S. Trečio Rajono Konferencijoje, laikytoj 13 d. kovo, Chicago, ILL., vienbalsiai delegatės nutarė atsišaupti į progresyvę lietuvių visuomenę, ypač į visas L. M. P. S.

kuopas, L. D. L. D. kuopas ir kitas darbininkų organizacijas, kurioms yra brangi darbininkų kova ir tie kovotojai, kurie nenuilstančiai kovodami už darbo žmonių reikalus, parpuola po sunkia gyvenimo našta, kad paremtumėt mus tame darbe ir pagerbtumėt mūsų kovotoją d. V. I. Andriuliene.

Kurie norite pagerbti mūsų Verutę, pastatyti ant jos kapo paminklą, tai malonėkite prisidėti su savo keliais centais ir pagelbėkite mums tame darbe.

Viršminėta konferencija įgaliojo aukų priėmimui komitetą iš sekamų draugų: Pirmininkė O. Vikšrienė, rašt. O. Šimolioniutė, izdininkė O. Remeikienė.

Aukas siųsdami išpirkit čekį arba money orderį izdininkės vardu ir siųskite raštininkei O Šimolioniutei, 2513 S. Halsted St., Chicago, ILL.

Draugės ir draugai, pagerbkime kovotoją Verutę! Jinai buvo ištikima darbininkų klasės reikalų gynėja. Komitetas:

Pirm. O. Stikliūtė-Vikšrienė.

Sekr. O. Šimolioniutė

Izdininkė O. Remeikienė.

Patarimas "Mot. Balso" Redakcijai.

Kadangi, L. M. P. S. yra apšvietos organizacija, ir Moterų Balsas" jos organu, tad mes ir turime kuodaugiausia pavesti vietas del agitacijos straipsnių, kurie gvildena moterų klausimus ir kviečia jas prie susipratimo, prie kovos del darbininkų klasės gerovės.

Matydamos, kad "Moterų Balse" kartas nuo karto tilpsta straipsneliai apie šliubus ir sceniški veikalėliai, ir matydamos, kad tie straipsneliai bei veikalėliai nesuteikia moterims tiek supratimo ir tiek agitacijos, kiek suteiktų agitativiškas straipsnelis, kuriame išdėstyta moters vargingas gyvenimas šioj kapitalistiškoj gady-nėj;

Todel L. M. P. S. III Rajonas, laikytoj konferencijoje 13 d. Kovo, 1921 m., Chicago, ILL. nutarta parašyti "Moterų Balso" Redakcijai patarimą, kad vietoj šliubų ir kitokių veikalėlių būtų talpinama agitativiški straipsniai, kurie žadintų moterį iš tamsybės miego ir kviestų ją į kovos lauką už sutruškinimą kapitalizmo sistemos ir įsteigimo proletariato diktatūros.

L. M. P. S. III Raj. Sekr. J. Šimolioniutė.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

Reporteriui, Hart, Mich. Netalpinsime, nieko įdomaus.

A. Jatuzieni: Netalpinsime; dabar jusų straipsnelis nebeturi vertės.

O. Šimoliuniūtė: Jusų straipsnelis apie "Gegužinę" dabar jau nebeturi vertės.

Aukurui: Netalpinsime, "Minčių šmočiukai" persilpni.

Pr. S. Žmogui. Jusų rašinėlyje "Moterys ir Progresas" nieko pamokinančio bei naudingo nepranešat, tik išgarbinatė buržuazines moteris už jų atsiektą mokslą. Žinoma, tas turi savotišką svarbą, bet vistiek musų skaitytojai, ir pirmesnieji moterų smerkėjai jau pripažįsta, kad davus lygią progą abiem lytim; jos lygiai gali ir išsilavinti. Netalpinsime.

J. Sarapienei. — Netalpinsime, nes tuo klausimu Centro Sekretorė parašė kelis kartus.

AUKOS "MOTERŲ BALSUI"

V. Žemaitis, Mahanoy City, Pa. \$1.00
L. M. P. S. 107 kuopa, per O. Armonienę 5.00
O. Stasiunienė, Hurley, Wis. 1.00
L.M.P.S. 48 kp., per A. P. Šukienę 10.00
"Moterų Balse", gyvuok ir gink darbininkų reikalus. Švieskie mūsų sesutes susipratimo spinduliais, o mes tėvės neužmiršime". Taip rašo d. Šukienė. Puikus padrašinimas, dirbsime su didesne energija.

L.M.P.S. 51 kp., per M. A. Steponavičienę \$10.00

Draugės iš Collinsville prisiunčia gerus linkėjimus ir primena, kad ir kitos draugės atmintų "M. B.", nors su mažomis aukomis.

L.M.P.S. 9 Rajonas, per E. Pielienę 5.00
L.M.P.S. 108 kp., per M. Gelbudienę 25.00

Šios draugės pasižymi savo aukomis, dar neseniai sutvėrė kuopelę ir jau tokią gausią auką prisiuntė "M. B." Linkiu joms daug gerų pasekmių. Nepamirškite "M. B." ir ateityje. Viso \$57.00.

Visiems aukotojams ačiū!

"Moterų Balso" Adm.

NEW HAVEN, CONN.

L. M. P. S. 42 kuopos valdyba: org., J. Sholiunienė, 112 View St. Prot. Sekr., A. Sholiunienė, 126 View St. Fin. Sekr., O. Latvienė, 69 View St. Išd., M. Razienė, 286 Wallace St.

PRANEŠIMAS.

Kenosha ir apilinkės lietuviams.

L. M. P. S. 72 kp. Kenosha, Wis., rengiasi ant rudens prie pirmos progos sulošti labai gražų ir svarbų veikalą "Netikėtai Susilygino".

Vaizdelis paimtas iš Rusijos, Revoliucijos. Verta kiekvienam pamatyti.

L. M. P. S. 72 kp. *Komisija.*

CLEVELAND, OHIO.

L. M. P. S. 24 *Kuopos Narių Domai.*

Draugės! Kaip žinote, kuopos susirinkimai buvo laikomi antrą ketvergą kiekvieno mėnesio. Dabar bus laikomi kas antrą seredą kiekvieno mėnesio. Draugės, nepamirškite ateiti pačios ir atsivesti naujų narių. Lavinimosi vakarai atsibuna kas ketvirtą panedelį kiekvieno mėnesio.

Susirinkimai laikomi po šiuo antrašu, 6006 St. Clair Ave., pradžia 7:30 val. vakare.

V. M. Daroškienė, LMPS. 24 Kp. Sekr.

"MOTERŲ BALSO" KNYGŲ KATALOGAS.

Ką Kiekviena motina Privalo žinoti 25c.
Moteris ir Jos Ekonominis Padėjimas. 20c.
Kudikių Priežiūra r. 25c.
Šeimyna Seniau, Dabar ir Ateityje 15c.
Šeimyna Socialistinė Darbininkų
Valstybėje 10c.
"M. B." Kompletas 1916—1917 Metų 2.50
"M. B." Kompletas 1918 Metų 2.50
Mot. Balso" Kompletas 1919 Metų 2.50
"Moterų Balso" Kompletas 1920 2.50

Svetimos Laidos.

Ženya ir Žmogaus Gyvenimo Siekinys 15c.
Kodel Bažnyčia Priešinasi Socializmui 15c.
Organizuokitės 5c.
Moteris Kapitalizmo gadynėje 15c.
Moteris ir Socializmas \$1.00
Tveriamasis Revoliucinis socializmas. 25c.
Kas Tie Bolševikai? 15c.
Valstybė ir Revoliucija. Apdaryta. 75c.
Anarchizmas ir Socializmas. Apd. 60c.
Mokslinio Socializmo Išsiplėtojimas.
Apdaryta. 75c.
Iš Komunistų Programos. Apdaryta. 55c.
Pirm III Komunistų Internacionalo
Kongreso 8c.
Ant savo laidos knygu duodame 50 nuoš.,
ant svetimos laidos — 25 nuoš.

Skaitykite ir platinkite šias knygas.

"M. B." Administracija.



893571